

De doorgestreepte vragen en antwoorden zijn vervallen (zie toelichting in § 4.1 van de aanbestedingsleidraad).

## **Algemene informatie**

**Aanbesteding:** Aanbesteding SOC - monitoring en alarmering  
**Aanbestedende Dienst:** Het Waterschapshuis  
**Referentie:** Z1814

## **Toelichting:**

## **Vraag en antwoord**

~~**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
2 **Planning**~~

~~**Vraag:**~~

~~Inschrijver verzoekt de inleverdatum van het voorstel te verplaatsen van 7 juni om 10:00 uur naar 28 juni om 10:00 uur. Door de uitgebreide uitvraag, de complexiteit en het belang, en om tot de beste en economisch meest interessante aanbidding te komen voor Het Waterschapshuis en de deelnemers verzoekt inschrijver om deze extra tijd. Gaat u hiermee akkoord?~~

~~**Antwoord:**~~

~~Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen.~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Proces~~

**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
3 2.2. Herzieningsclausule

**Vraag:**

Waarom is er gekozen om Security Analysis, Threat Hunting, Threat Intelligence en Vulnerability Management optioneel uit te breiden?

**Antwoord:**

De SOC-services “Monitoring & Alarmering”, de scope van het Project SOC, worden gezien als een eerste (basis)stap bij het opbouwen van een volledige SOC-dienstverlening. Er is voor deze beperkte scope gekozen omdat vanuit het vooronderzoek van het project bleek, op basis van ervaringen bij o.a. SURF, Z-CERT en VNG, dat “klein” beginnen de sleutel tot succes is bij een project van deze omvang. De SOC-dienstverlening dient in de implementatieperiode, in de diepte (bestaande dienstverlening “Monitoring & Alarmering”) en breedte (meer SOC-services in dienstverlening) door te ontwikkelen. De leverancier moet de mogelijkheid

krijgen om in partnerschap hierin stappen te kunnen zetten.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
4

**Onderwerp:**  
2.2. Herzieningsclausule

**Vraag:**  
Dient Security Analysis, Threat Hunting, Threat Intelligence en Vulnerability Management geen holistisch onderdeel van de SOC service te zijn?

**Antwoord:**  
Zie antwoord op #3.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
~~5~~

**Onderwerp:**  
~~4.4.2 Kerncompetentie 3~~

~~**Vraag:**  
Dient IEC 62443 m.b.t. de werkzaamheden bij een referent inhoudelijk aantoonbaar gemaakt te worden of alleen contractueel?~~

~~**Antwoord:**  
"De Inschrijver dient middels een referentie aan te tonen dat zij over de competentie beschikt om over een aaneengesloten periode van tenminste 3 jaren IT diensten te verlenen, waarop de internationale norm IEC 62443 als onderdeel van de contractvoorwaarden van toepassing (als leidraad gehanteerd) is.  
In Formulier 3 (onder 3 en 4) is de mogelijkheid om dit te verklaren/ nader toe te lichten.  
hWv behoudt zich het recht voor om zonder tussenkomst van Inschrijver de juistheid van alle verstrekte informatie omtrent de referentie(s) te verifiëren (bij de referent) en/of nadere bewijsstukken op te vragen bij de Inschrijver."~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud~~

**Ref.nr.**  
6

**Onderwerp:**  
PVE D4.14

**Vraag:**

"Er wordt het volgende aangegeven: ""Indien een Deelnemer over een lokale SIEM-oplossing beschikt, worden de use cases ook in dit lokale SIEM geïmplementeerd."" als aanbieder kunnen we enkel op x-aantal SIEM technologieën ondersteunen. Kunt u bevestigen dat wij zelf de technologie voor de lokale SIEM kunnen selecteren? "

**Antwoord:**

Nee, de gebruikte technologie voor het lokale SIEM binnen een waterschap is een gegeven. Alle Waterschappen beschikken over een Microsoft E5 licentie, waarbij de inzet van Sentinel en LogAnalytics wordt gezien als de meest voor de hand liggende strategische keuze. Echter zijn er nog lopende contracten bij een aantal waterschappen waarbij gebruik gemaakt wordt van andere SIEM oplossingen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
7

**Onderwerp:**  
PVE D4.18

**Vraag:**

Kan het kloppen dat de response tijd bij een P1 niet in lijn ligt met de SLA 3.4?

**Antwoord:**

"Correcte constatering. Dit betreft echter niet PVE D4.18, maar PVE D4.20. De eis in de SLA is de correcte eis. In de SLA wordt onderscheid gemaakt tussen (mogelijke) security incidenten EN incidenten voortvloeiende uit de geleverde dienstverlening. Daarom is er ook een onderscheid gemaakt in de beschrijving en prioritering zoals vermeld in SLA 3.4 en SLA 3.5. Dit is niet zuiver genoeg vertaald naar PvE DNS-020.

DNS-020 dient gelezen te worden als gebeurtenis of incident voortvloeiend uit de security monitoring (security incident) met als eis voor een Critical (p1) van 10 minuten notificatietijd / Time to Respond.  
De eis in het PvE wordt aangepast en komt te luiden:

Opdrachtnemer draagt zorg voor een tijdige prioritering van- en respons op security incidenten door melding aan de betreffende Deelnemer en het CERT-WM. Hierbij voldoet Opdrachtnemer aan de volgende richtlijn die eveneens verwoord is in de concept Service Level Agreement (SLA) paragraaf 3.14 :

Time to respond\*:

- Critical (P1) - 10 min
- High (P2) - 1 uur
- Medium (P3) - 4 uur
- Low (P4) - 16 uur

\*onder time to respond wordt hier verstaan: de maximale tijd tussen het (automatisch) genereren van een alarm, en het melden van een (mogelijk) incident bij de desbetreffende Deelnemer  
"

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
8

**Onderwerp:**  
DAP 3.1

**Vraag:**

Is het toegestaan om gebruik te maken van een Engelstalig tickettooling, waar tickets in het Nederlands kunnen worden ingeschoten?

**Antwoord:**

Ja, dat is toegestaan.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
9

**Onderwerp:**  
SLA 3.4

**Vraag:**

Er kan bij een P1 binnen 45 minuten geschakeld worden met de betreffende organisatie. Wat wordt precies verwacht van een incident rapportage op dit moment? Zal deze meer als kennisgeving dienen of wordt hier meer informatie in verwacht?

**Antwoord:**

Er wordt meer verwacht. Van de opdrachtnemer wordt verwacht dat na constatering van een P1 een analyse plaatsvindt en eigen en/of externe bronnen worden geraadpleegd om te komen tot een advies waarin mogelijke oplossingen worden aangeboden en een advies voor 'de beste' oplossing naar oordeel van de betrokken SOC-analist.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
10

**Onderwerp:**  
PVE D4.16

**Vraag:**

Kan het Waterschapshuis bemiddelen in het opzetten van deze partnerships mochten daarvan ontbreken?

**Antwoord:**

Inschrijver dient actief deel te nemen in een "cyber eco-systeem" waarbij generieke en specifieke dreigingsinformatie gedeeld wordt. Uit de eis tot actieve deelname vloeit reeds voort dat het niet aan hWh is om te bemiddelen in het opzetten van partnerships.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
11

**Onderwerp:**  
Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening 4.4.2

**Vraag:**

Kan een referentie gebruikt worden om meerdere kerncompetenties aan te tonen?

**Antwoord:**

Ja, dat kan.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
12

**Onderwerp:**  
PvE

**Vraag:**

Er lijkt sprake van contradictie tussen T5.4 en D4.22. Kunnen we dit interpreteren als volgt: wanneer we een deelnemer informeren dat er sensoren nodig zijn voor de dienstverlening, dan kunnen we eventueel op verzoek ook helpen bij installatie en configuratie van deze sensoren?

**Antwoord:**

Correct, de Opdrachtnemer mag een Deelnemer adviseren bepaalde sensoren aan te schaffen en te installeren. Hoewel het aankopen en installeren een verantwoordelijkheid van de betreffende Deelnemer is, mag de Opdrachtnemer op verzoek ondersteunen bij installatie en configuratie.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
13

**Onderwerp:**

Aanbestedingsleidraad pagina 4

**Vraag:**

We vragen ons af hoe de governance structuur precies ingericht gaat worden. Lopen de contacten via de losse waterschappen of is het Waterschapshuis voor iedere waterschap in de lead?

**Antwoord:**

"De Hoofdovereenkomst wordt gesloten tussen hWh (namens alle potentiële Deelnemers) en de Opdrachtnemer. Deze Hoofdovereenkomst dient als kapstok om verdere contracten (tussen Deelnemers en Opdrachtnemer) voor het leveren van de SOC-dienstverlening af te kunnen sluiten. De Hoofdovereenkomst maakt het eenvoudiger om die contracten te managen en biedt uniformiteit.

Iedere Deelnemer die gebruik wenst te maken van de dienstverlening, sluit een Deelnameovereenkomst af met de dienstverlener. Dit contract valt echter wel binnen de regels van de Hoofdovereenkomst. De voorwaarden, prijzen en leveringsafspraken uit de Hoofdovereenkomst gelden dus voor alle nadere Deelnameovereenkomsten, ook wel deellovereenkomsten genoemd. Het is voor Deelnemers nog wel mogelijk om via een eigen SLA en/of DAP - detailafspraken te maken.

Tijdens de uitvoeringsfase van het contract zal contractmanagement en service delivery management (voor de Hoofdovereenkomst en de onderliggende Deelnameovereenkomsten) vanuit hWh vormgegeven worden. Operationele afstemming zal rechtstreeks tussen Deelnemer en Opdrachtnemer plaatsvinden."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

~~**Ref.nr.**~~  
~~14~~

~~**Onderwerp:**~~  
~~Aanbestedingsleidraad~~

**~~Vraag:~~**

~~Welke waterschappen hebben al Sentinel draaien en wat is de usage/log ingestie (GB per day)?~~

**~~Antwoord:~~**

~~"Na het gunnen van de opdracht kan een overzicht worden vertrekt van de actuele situatie per waterschap. Sentinel is uitgerold en kan door alle waterschappen worden gebruikt. Een aantal heeft echter lopende contracten en gebruikt nog een andere SIEM oplossing in de praktijk. In de Sentinel uitrol zijn op dit moment de O365 en Azure logging geïmplementeerd. Het aantal GB per 24 uur in Sentinel is momenteel niet representatief te noemen. Kijken naar de hoeveelheid te analyseren log data per waterschap varieert dat op dit moment ongeveer tussen de 10 en 40 GB per 24 uur."~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud~~

**Ref.nr.**  
15

**Onderwerp:**  
Aanbestedingsleidraad pagina 8

**~~Vraag:~~**

~~Hoe worden de waterschappen geïnformeerd over de uiteindelijke dienstverlening door het Waterschapshuis? Wordt de informatie centraal of decentraal per waterschap verstrekt?~~

**~~Antwoord:~~**

~~Tijdens de uitvoeringsfase van het contract zal contractmanagement en service delivery management (voor de Hoofdovereenkomst en de onderliggende Deelnameovereenkomsten) vanuit hWh vormgegeven worden.~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud~~

**Ref.nr.**  
~~16~~

**Onderwerp:**  
~~Aanbestedingsleidraad pagina 6~~

**~~Vraag:~~**

~~Op welk punt in de aanbestedingsfase is het mogelijk om informatie op te halen/uit te wisselen met de eerste vier waterschappen die moeten worden geonboard binnen drie maanden na gunning? Dit met het oog op een zo snel mogelijke onboarding.~~

**~~Antwoord:~~**

~~Tijdens de aanbestedingsfase is dit niet mogelijk omdat de winnaar nog niet geselecteerd is. Cf. de planning zal op 4 september 2024 de definitieve gunning plaatsvinden. Vanaf dat moment is contact met de eerste Deelnemers mogelijk. Het project gaat ervan uit dat de eerste Verklaring(en) van Deelname rond 1 oktober verstuurd zullen worden.~~

**~~Percelen:~~** ~~P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering~~  
**~~Beantwoord op:~~** ~~23 mei 2024~~  
**~~Label:~~** ~~Inhoud~~

**Ref.nr.**  
17

**Onderwerp:**  
PvE

**Vraag:**

Is het de verwachting dat alle diensten worden gemigreerd naar één standaard MDR-oplossing, of is het mogelijk om organisaties met een bestaande MDR-dienstverlening as-is over te nemen? (wellicht tijdelijk)

**Antwoord:**

"Met het gaan leveren van de gevraagde dienstverlening wordt zoveel mogelijk standaardisatie nagestreefd. Uitgangspunt is dat de opdrachtnemer 1 standaard MDR oplossing levert aan alle deelnemers. Een individuele deelnemers is zelf verantwoordelijk voor een bestaande eigen MDR oplossing. Of zij dit onder beheer wensen te brengen bij de opdrachtnemer, is niet besloten.

Van de opdrachtnemer wordt verwacht met de resultaten van de bestaande lokale (inclusief Microsoft Cloud) MDR oplossing te kunnen werken. Op welke wijze dit vorm wordt gegeven is een afstemmingspunt na de gunning. hWh werkt actief mee ook hier zoveel mogelijk naar 1 standaard werkwijze te gaan om de beheersbaarheid en de transparantie in werkwijze te bevorderen. "

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
18

**Onderwerp:**  
Aanbestedingsleidraad pagina 4

**Vraag:**

Voor de maandelijkse rapportages en meetings, is het Waterschapshuis hierin in de lead of de waterschappen individueel?

**Antwoord:**



Zoals vermeld in de aanbestedingsleidraad pagina 4 paragraaf 1.3 zal hWh het contractbeheer en het Service Level Management uitvoeren voor alle deelnemers. Dat betekent dat hWh hierin de lead heeft richting opdrachtnemer.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
19 PVE D4.17

**Vraag:**  
Verwacht het Waterschapshuis per deelnemer een afzonderlijk operationeel /tactisch overleg?

**Antwoord:**  
Zie vraag 18. Tactisch is hWh in de lead. Voor elk waterschap is een DAP noodzakelijk om de juiste gegevens vast te leggen en operationeel contact te kunnen hebben. Daar waar nodig is het operationele contact per waterschap. Daar waar het de operatie van de dienstverlening als geheel betreft is hWh het aanspreekpunt. We verwachten hier een praktische en pragmatische insteek van de opdrachtnemer om zo effectief mogelijk te kunnen werken.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
20 PVE D4.17

**Vraag:**  
Verwacht het Waterschapshuis per deelnemer afzonderlijke rapportages?

**Antwoord:**  
Correct, we verwachten een gelaagdheid in de rapportages. Elke deelnemer moet kunnen beschikken over een rapportage voor haar eigen situatie. Immers de verbeteracties (bv reduceren false positives) liggen ook bij de individuele deelnemers. Deze individuele rapportages vormen 'opgerold' het totaaloverzicht voor SDM van hWh.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
22

**Onderwerp:**  
PVE A1.16

**Vraag:**  
Volstaat een AIVD screening?

**Antwoord:**  
Ja, AIVD screening categorie B of hoger volstaat.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
23

**Onderwerp:**  
PVE D4.19

**Vraag:**  
Wat bedoelt het Waterschapshuis met 'Dekkingsgraad van de security monitoring'?

**Antwoord:**  
Zie PVE D4.12. voor het vaststellen van een dekkingsgraad maken we gebruik van standaard frameworks, zodat een logische vertaling kan worden gemaakt welke dreigingen zijn afgedekt via de dienst. Voor UEBA of afwijkingsanalyse is die vertaling niet 1:1 te maken, daar vragen we van de opdrachtnemer om helder te maken welke dreigingen worden afgedekt.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
24

**Onderwerp:**  
PVE D4.11

**Vraag:**  
Welke bestaande log analytics omgevingen hebben de verschillende deelnemers?

**Antwoord:**  
Zie ook de antwoorden op vraag 6, 14 en 17. Naast Microsoft Sentinel worden een aantal in de Nederlandse markt gangbare SIEM en XDR oplossingen gebruikt. Zie ook antwoord 26.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** 25  
**Onderwerp:** PVE T5.17 en T5.33

**Vraag:**  
Gebruiken deelnemers netwerkprobes voor het monitoren van Kantoor Automatisering netwerkverkeer? Zo nee, wordt verwacht van de gegadigde dat deze zelf netwerkprobes aanbiedt?

**Antwoord:**  
Voor zover bekend worden geen netwerkprobes gebruikt. Deelnemers hebben aangegeven dat indien dit nodig is, zij (gemeenschappelijk) een sensor of probe aanschaffen, implementeren in het netwerk en beheren om de benodigde specifieke data te genereren voor security monitoring. Benodigde configuratie kan worden afgestemd en wordt door of namens de individuele deelnemer gerealiseerd.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** 26  
**Onderwerp:** Aanbestedingsleidraad 2.1 Scope

**Vraag:**  
Gegadigde is van mening dat in zowel IT omgevingen als proces automatisering deep packet inspection tooling veel inzicht en toegevoegde waarden geeft voor cyber security monitoring (en Asset inventory /vulnerability management). Zijn er waterschappen die in hun bestaande logbronnen momenteel al Deep packet inspection tooling hebben en zo ja, welke?

**Antwoord:**  
"Wij ondersteunen de noodzaak voor Deep Packet Inspection op zowel IT als OT. Dat is de reden dat in het PVE de eis T5.33 is geformuleerd. Tooling die momenteel wordt gebruikt is Trend Micro, RAPID7 (NTA en InsightVM), Tenable Nessus, Qualys."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** **Onderwerp:**

27

Aanbestedingsleidraad 2.1 Scope / Formulier 4

**Vraag:**

Wat is het beoogde budget van het Waterschapshuis?

**Antwoord:**

Inschrijver dient op basis van de aanbestedingsstukken een prijsopgave te doen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering**Beantwoord op:** 23 mei 2024**Label:** Inhoud**Ref.nr.**~~28~~**Onderwerp:**~~Formulier 4~~~~**Vraag:**~~~~Graag ontvangen wij een nadere toelichting hoe het Waterschapshuis het prijzenblad heeft opgebouwd en hoe de diverse onderdelen met elkaar samenhangen.~~~~**Antwoord:**~~~~"Uit de marktconsultatie is gebleken dat leveranciers verschillende prijsmodellen hanteren voor de SOC-dienstverlening. Dit varieert van abonnementsvorm tot prijs per medewerker en/ of combinaties daarvan. Het is aan de Inschrijver om de prijscomponenten te hanteren die zij bruikbaar acht en deze in te vullen onder 1.~~~~Daarnaast bestaat de optie om staffelkorting te verwerken op de SOC-dienstverlening.~~~~Ten slotte wordt de Inschrijver gevraagd om onder 2, 3 en 4 de prijzen voor het aansluiten van extra bronnen/ use cases, (fixed) implementatiekosten en tarieven t.b.v. consultancy diensten op te nemen.~~~~Alle witte velden dienen ingevuld te zijn. Negatieve bedragen zijn daarbij niet toegestaan. Een 0 (nul) invullen wel.~~~~Waterschappen zijn ingedeeld in de categorieën klein, middel en groot op basis van oppervlakte en aantal inwoners. Globaal genomen zit een relatie tussen de aantallen medewerkers, aantal KA-bronnen, aantal PA-bronnen en de daaraan gerelateerde benodigde hoeveelheid werk voor opdrachtnemer bij de implementatie. Alle genoemde aantallen en de indeling van de Waterschappen in categorieën zijn fictief en enkel ten behoeve van het bepalen van de inschrijvingsprijs."~~~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering~~~~**Beantwoord op:** 23 mei 2024~~~~**Label:** Proces~~

**Ref.nr.**                      **Onderwerp:**  
~~29~~                              ~~Formulier 4~~

**Vraag:**

~~De hoeveelheden te analyseren data kunnen per logbron sterk variëren. Bijvoorbeeld een Netwerk flow monitoring tool in PA, geeft veel minder logs/alerts dan een Firewall. In het prijs formulier stelt u voor 1 prijs te hanteren voor logbronnen (één voor PA en één voor KA logbronnen). Om dit te vertalen in de door het Waterschapshuis gevraagde prijsmodel, vragen wij u inzicht te geven in de samenstelling van de logbronnen. Indien het Waterschapshuis dit niet wenst te doen, dan stellen wij voor een aantal referentiebronnen te definiëren op basis waarvan gegadigden hun prijs bepalen en het Waterschapshuis een juist vergelijk tussen de gegadigden kan maken.~~

**Antwoord:**

~~De hoeveelheid data per 24 uur verschilt per waterschap. Op basis van indicatoren die gebruikt worden om de omvang van een waterschap vast te stellen is de indeling gemaakt in klein, middel, groot zoals in het prijzenblad vermeld. Zie ook antwoord nummer 14. De gemiddelde datastroom per 24 uur voor klein is 10GB, voor middel 25GB en voor groot 40GB. Deze gemiddelde hoeveelheden zijn berekend op basis van de huidige logdata in de KA (on-prem en Azure) en OT omgeving. Voor de OT omgeving geldt dat de deelnemers uitgaan van de logdata van de kroonjuwelen. Daarnaast is een deelnemer zelf verantwoordelijk om deze data te collecteren en gecentraliseerd ter beschikking te stellen van de dienst. Indien er hulp nodig is bij het collecteren en gecentraliseerd ter beschikking stellen, wordt deze hulp als separate consultancy dienst gezien.~~

~~**Perceelen:**                      P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering~~  
~~**Beantwoord op:**                23 mei 2024~~  
~~**Label:**                              Proces~~

**Ref.nr.**                      **Onderwerp:**  
30                              PVE T5.3

**Vraag:**

Is de bestaande infrastructuur (Waterschapshuis en/of individuele waterschappen) geschikt en in staat om beveiligde (IPSEC) verbindingen ten behoeve van veilige data overdracht tot stand te brengen?

**Antwoord:**

Uitgangspunt voor de dienstverlening is dat een beveiligde verbinding wordt gelegd tussen de opdrachtnemer en het KA netwerk van elke deelnemer. Ja, de KA-infrastructuur van alle deelnemers is geschikt voor een beveiligde verbinding. Zie ook antwoord 29, het collecteren in het OT netwerk is

verantwoordelijkheid van de deelnemer. Dit geldt ook voor het transport van de data van de OT naar de KA omgeving.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
31

**Onderwerp:**  
Leidraad 1.4.2 Beoogde tijdvakken van instappen

**Vraag:**

Is onze veronderstelling juist dat elke deelnemer een overeenkomst aangaat voor 4 jaar ongeacht het moment van instappen? Zo nee, hoe ziet het Waterschapshuis dit dan?

**Antwoord:**

"Nee, de Hoofdovereenkomst heeft een initiële termijn van 4 jaar (Opdrachtgever kan de Hoofdovereenkomst vier maal onder gelijkblijvende voorwaarden te verlengen voor een periode van telkens 24 maanden). Gedurende de looptijd zullen Deelnemers gefaseerd instappen. Voor Deelnemers die later instappen geldt dus een kortere initiële termijn voor de dienstverlening."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
32

**Onderwerp:**  
Leidraad 1.4 Deelnemers aan de aanbesteding

**Vraag:**

Is onze veronderstelling juist dat de initiële deelnemers instromen op basis van de offerte die gegadigde in de onderhavige tender doet en er geen nadere offerteaanvragen volgen?

**Antwoord:**

Ja, correct.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Proces

**Ref.nr.**  
33

**Onderwerp:**  
Aanbestedingsleidraad 2.4 Contract

**Vraag:**

Implementatie zal in samenwerking met de Deelnemers gedaan moeten worden. Het kan zijn dat de implementatie niet lukt doordat niet genoeg capaciteit van de Deelnemer geleverd kan worden, waardoor het niet lukt om binnen 3 maanden te implementeren. Hoe gaan we om met een dergelijke situatie?

**Antwoord:**

"De Deelnemers zijn gebaat bij de implementatie van de SOC dienstverlening. Zoals uit de gunningscriteria ook blijkt, achten we het van belang dat in partnerschap wordt samengewerkt. Wanneer een planning niet haalbaar is, wordt in overleg getreden met de Deelnemer (en evt. hWh als Opdrachtgever) om vast te stellen wat de oorzaak van de vertraging is en hoe deze opgelost kan worden.

Indien doordat een Deelnemer onvoldoende capaciteit beschikbaar stelt voor een voortvarende implementatie er sprake is van schuldeisersverzuim aan de zijde van Deelnemer, kan (zoals in artikel 6:61 van het Burgerlijk Wetboek is bepaald) Opdrachtnemer niet in verzuim geraken en kan Deelnemer de Deelnameovereenkomst niet ontbinden wegens een tekortschieten van Opdrachtnemer."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
34

**Onderwerp:**  
Aanbestedingsleidraad 2.4 Contract

**Vraag:**

Wat zijn de acceptatiecriteria waaraan voldaan moet zijn om de implementatie binnen 3 maanden geaccepteerd te hebben?

**Antwoord:**

De Opdrachtnemer dient de dienstverlening operationeel ingericht en werkend te hebben voor de volledige KA-omgeving en de "PA-kroonjuwelen" van de betreffende Deelnemer. Deze laatste categorie wordt afgestemd bij het afsluiten van de Deelnameovereenkomst. De minimaal vereiste use cases zijn met het document "Initiele Use cases SOC" bij deze NvI gevoegd.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
35

**Onderwerp:**  
Aansluitcriteria

**Vraag:**

De nu voorliggende aanbestedingsdocumenten geven geen inzicht in de aansluitcriteria voor de diverse deelnemers. Graag ontvangen wij meer informatie over deze criteria, om zo een duidelijke beeld te krijgen van waar vanuit de leverancier rekening mee gehouden dient te worden.

**Antwoord:**

Het document met aansluitcriteria voor de potentiële Deelnemers wordt gedeeld in document "Aansluitvoorwaarden SOC" dat gelijktijdig met deze NvI wordt gepubliceerd.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
36

**Onderwerp:**  
Leidraad 4.4.2 Technische en beroepsbekwaamheid

**Vraag:**

Hoe ziet het Waterschapshuis "als onderdeel van de contractvoorwaarden" en hoe denkt zij dit te verifiëren? Het is geen onderdeel van formulier 3 en op basis van vertrouwelijkheid tussen ons en onze klant is het niet toegestaan inzage te geven in het betreffende contract.

**Antwoord:**

Voor zover bekend worden geen netwerkprobes gebruikt. Deelnemers hebben aangegeven dat indien dit nodig is, zij (gemeenschappelijk) een sensor of probe aanschaffen, implementeren in het netwerk en beheren om de benodigde specifieke data te genereren voor security monitoring. Benodigde configuratie kan worden afgestemd en wordt door of namens de individuele deelnemer gerealiseerd.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Proces

**Ref.nr.**  
37

**Onderwerp:**  
Formulier 3

**Vraag:**

Om referenten niet onnodig te belasten, stellen wij voor dat enkel de gegunde partij de tevredenheidscertificaten overlegt, dan wel dat



Aanbestedende Dienst (eventueel steekproefgewijs) enkele referenten belt.

**Antwoord:**

Het gevraagde staat op gespannen voet met het aanbestedingsrechtelijke verplichtingen van aanbestedende dienst om zich te vergewissen van de geldigheid van inschrijvingen. Vanuit dat perspectief is het aan aanbestedende dienst is om op basis van de aangeleverde stukken om in elke fase van de aanbesteding te beoordelen of al dan niet contact wordt gezocht met een referent ter verificatie van die referentie. Daarbij zij opgemerkt dat het een aanbestedende dienst te allen tijde vrij staat contact op te nemen met elke referent, zonder dat aanbestedende dienst daartoe verplicht is.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Proces

**Ref.nr.**

38

**Onderwerp:**

~~Leidraad 4.4.2 Technische en beroepsbekwaamheid~~

~~**Vraag:**~~

~~BIO als onderdeel van de contractvoorwaarden: Baseline Informatiebeveiliging Overheid is geen officiële certificering en daarom in de regel ook geen onderdeel van contractvoorwaarden. Het is de markt dan ook zeer ongebruikelijk dit als onderdeel van een kerncompetentie op te nemen.~~

~~Wel wordt gevraagd om te voldoen aan standaarden. Wij verzoeken dan ook om deze kerncompetentie zodanig aan te passen, dat er gewerkt moet zijn onder standaarden zoals BIO of vergelijkbare alternatieven zoals:~~

- ~~- ABDO (Algemene Beveiligingseisen Defensieopdrachten)~~
- ~~- CSIR (CyberSecurity ImplementatieRichtlijn), welke speciaal ontwikkeld is voor objecten (waterzuiveringsinstallaties, gemalen, bruggen, keringen, sluizen, etc.) in Nederland~~
- ~~- internationale certificering zoals ANSSI (Franse overheid)~~

~~**Antwoord:**~~

~~"Er wordt hierin niet gevraagd naar certificering.  
De Inschrijver dient middels een referentie aan te tonen dat zij over de competentie beschikt om over een aaneengesloten periode van tenminste 3 jaren IT diensten te verlenen, waarbij de BIO in acht genomen moet worden."~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Proces~~

**Ref.nr.**

**Onderwerp:**

**39** ~~Leidraad 4.4.2 Geschiktheidseisen~~~~**Vraag:**~~

~~Binnen (Europese) aanbestedingen en private rfp's worden geschiktheidseisen gesteld om te bepalen of een potentiële opdrachtnemer in de basis in staat is om de door opdrachtgever in de markt gezette scope daadwerkelijk te leveren. Het gaat hier om basiscapaciteiten die niet zozeer onderscheidend zijn (daarvoor zijn er gunningscriteria), maar wel van belang voor de garantie op een zekere kwaliteit. Geschiktheidseisen zien dus op certificering of ervaring met de materie bij andere organisaties.~~

~~Dit staat volledig los van contractvoorwaarden. Dit zijn afspraken tussen partijen, die niet relevant zijn voor andere opdrachtgevers. Sterker nog, bedrijfsvertrouwelijk zijn. Het opnemen van contractvoorwaarden in geschiktheidseisen is onzes inziens dan ook niet proportioneel en mogelijk zelfs in strijd met het gelijkheidsbeginsel. Wij verzoeken het Waterschapshuis dan ook om deze passage in betreffende geschiktheidseisen te laten vervallen. Indien zij ervoor kiest deze aanpassing niet door te voeren, dan horen wij graag een nadere toelichting waarom het Waterschapshuis van mening is dat dit binnen de geldende aanbestedingsregels wel kan.~~

~~**Antwoord:**~~

~~"De vraag is onbegrijpelijk en kan inhoudelijk niet worden beantwoord omdat niet duidelijk is op welke concrete passages de vraag doelt. Desalniettemin zij in zijn algemeenheid opgemerkt dat niet snel valt in te zien dat ervaring met bepaalde contractuele uitvoeringseisen niet proportioneel zou zijn of in strijd met het gelijkheidsbeginsel. Dit valt al helemaal niet in te zien wanneer vragensteller die disproportionaliteit of de strijd met het gelijkheidsbeginsel niet concretiseert."~~

~~**Perceel:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Proces~~

**Ref.nr.**  
40

**Onderwerp:**  
Bijlage E

**Vraag:**

Een partij verwerkt persoonsgegevens als verantwoordelijke of als verwerker. Alleen indien een partij als verwerker kwalificeert, dient een verwerkersovereenkomst gesloten te worden met de verantwoordelijke. Door de aard van de opdracht kwalificeert Opdrachtnemer bij de uitvoering van de werkzaamheden niet als verwerker, maar - net als Opdrachtgever - als zelfstandig verantwoordelijke. Een partij kwalificeert slechts als verwerker, indien die partij ten behoeve van de verantwoordelijke (=de Opdrachtgever)

persoonsgegevens verwerkt en het verwerken van deze persoonsgegevens zijn primaire opdracht is. Hiervan is in dit geval geen sprake, omdat de opdracht die aan Opdrachtnemer wordt verstrekt (monitoring en alarmering diensten) niet primair gericht is op het verwerken van persoonsgegevens. Het verwerken van persoonsgegevens is slechts een bijkomstigheid van de dienstverlening. In de verhouding Opdrachtnemer' en 'Opdrachtgever' is het verder van belang of de Opdrachtnemer overeenkomstig de instructies van de Opdrachtgever en onder diens (uitdrukkelijke) verantwoordelijkheid persoonsgegevens verwerkt om vast te stellen of een partij als verantwoordelijke of als verwerker kwalificeert. Aangezien Opdrachtgever aan Opdrachtnemer een opdracht verstrekt die niet primair gericht is op het verwerken van persoonsgegevens, Opdrachtnemer die opdracht onafhankelijk uitvoert en Opdrachtgever Opdrachtnemer inschakelt in verband met zijn professionele deskundigheid, is van dergelijke instructies en verantwoordelijkheid geen sprake. Opdrachtnemer bepaalt immers wat nodig zijn om zijn werkzaamheden te verrichten, bijvoorbeeld welke instrumenten (zoals software) Opdrachtnemer daarbij gebruikt. Daarmee kwalificeert Opdrachtnemer als zelfstandig verantwoordelijke en hoeft er geen verwerkersovereenkomst gesloten te worden. Dat Opdrachtnemer kwalificeert als verantwoordelijke betekent uiteraard ook dat Opdrachtnemer zelfstandig moet voldoen aan alle eisen en verplichtingen uit de AVG. Bent u met Opdrachtnemer eens dat beide partijen kwalificeren als zelfstandig verantwoordelijken? Het sluiten van een verwerkersovereenkomst is dan ook niet nodig en boven niet in lijn met de AVG. Als een verwerkersovereenkomst toch nodig blijkt te zijn, maakt Opdrachtnemer graag gebruik van de mogelijkheid om daarover in de tweede vragenronde nog vragen te stellen.

**Antwoord:**

Opdrachtgever is van mening dat Opdrachtnemer voor het grootste deel van de opdracht inderdaad zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke is. Echter, voor een specifiek deel van de opdracht, het monitoren van een specifieke medewerker na goedkeuring van bevoegde persoon, is de Opdrachtnemer verwerker. De primaire opdracht is dan namelijk wel het verwerken van persoonsgegevens. Voor dit onderdeel van de opdracht wordt Opdrachtnemer gezien als verwerker en dus geacht de verwerkersovereenkomst te tekenen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
41

**Onderwerp:**  
AWVODI 20.5

**Vraag:**  
Opdrachtnemer verzoekt Opdrachtgever te bevestigen dat indien ontbinding

van de overeenkomst plaatsvindt er geen ongedaan making verbintenissen ontstaan.

**Antwoord:**

"De vraag is onbegrijpelijk. Allereerst zij opgemerkt dat Opdrachtgever of een Deelnemer à priori niet de intentie heeft om de overeenkomst te ontbinden.

Dat neemt niet weg dat er omstandigheden kunnen zijn die Opdrachtgever (of een Deelnemer) goede grond geven om de betreffende overeenkomst te ontbinden. Afhankelijk van alle omstandigheden van het geval kan al evenmin à priori worden uitgesloten dat Opdrachtgever of een Deelnemer dan alle rechten uitoefent die hem bij ontbinding toekomen. De verwijtbaarheid en de opstelling van opdrachtnemer kan daarbij van invloed zijn. "

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
42

**Onderwerp:**  
AWVODI 20.6

**Vraag:**

In de praktijk kan er discussie ontstaan over de afrekening. Is Opdrachtgever bereid om een additionele zin toe te voegen die als volgt luidt: Voor zover partijen over de hoogte van de bedoelde afrekening geen overeenstemming weten te bereiken, wordt dit bedrag op basis van algemeen aanvaarde boekhoudkundige principes vastgesteld door een door beide partijen gezamenlijk te benoemen onafhankelijke en ter zake deskundige derde."

**Antwoord:**

"Het gevraagde wordt niet overgenomen. Allereerst zij opgemerkt dat Opdrachtgever of een Deelnemer niet à priori het voornemen heeft om de betreffende overeenkomst op te zeggen. Daarnaast zij opgemerkt dat de AWVODI-2018 door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk zijn vastgesteld en niet zonder goede grond (in het licht van een specifieke contractuele context) van een artikel in de AWVODI-2018 kan worden afgeweken. Tot slot zij opgemerkt, dat wanneer toepassing wordt gegeven aan het artikel en er discussie zou ontstaan over de hoogte van de bedoelde afrekening partijen alsdan dat geschil hetzij kunnen beslechten door geschilbeslechting als bedoeld in artikel 29, hetzij op een andere wijze die partijen alsdan kunnen overeenkomen.  
"

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024

**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
43

**Onderwerp:**  
AWVODI 20.6

**Vraag:**

In het geval dat Opdrachtgever om haar moverende redenen de overeenkomst tussentijds wenst te beëindigen, acht Oprachtnemer het redelijk dat de gedeelde winst wordt meegenomen in de afrekening. Kan de tweede zin van artikel 20.6 als volgt worden vervangen: "Tussen Opdrachtgever en Oprachtnemer vindt alsdan afrekening plaats op basis van de door Oprachtnemer:  
i. ter uitvoering van de Overeenkomst ten tijde van de opzegging reeds verrichte werkzaamheden; en  
ii. in redelijkheid gemaakte kosten; en  
iii. in redelijkheid voor de toekomst reeds aangevane verplichtingen; en  
iv. gedeelde winst."

**Antwoord:**

Het gevraagde wordt niet overgenomen. Allereerst zij opgemerkt dat Opdrachtgever of een Deelnemer niet à priori het voornemen heeft om de betreffende overeenkomst op te zeggen. Daarnaast zij opgemerkt dat de AWVODI-2018 door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk zijn vastgesteld en niet zonder goede grond (in het licht van een specifieke contractuele context) van een artikel in de AWVODI-2018 kan worden afgeweken.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
44

**Onderwerp:**  
AWVODI 20.6

**Vraag:**

Oprachtnemer is van mening dat het recht van Opdrachtgever om de overeenkomst zonder reden tussentijds op te zeggen niet past bij de beoogde langdurige samenwerking. Kan dit artikel buiten toepassing worden verklaard? Indien Opdrachtgever hier niet mee akkoord gaat kan Opdrachtgever in ieder geval een redelijke opzegtermijn van 6 maanden in acht nemen (in plaats van 1 maand)?

**Antwoord:**

Het gevraagde wordt niet overgenomen. Allereerst zij opgemerkt dat

Opdrachtgever of een Deelnemer niet à priori het voornemen heeft om de betreffende overeenkomst op te zeggen. Daarnaast zij opgemerkt dat de AWWODI-2018 door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk zijn vastgesteld en niet zonder goede grond (in het licht van een specifieke contractuele context) van een artikel in de AWWODI-2018 kan worden afgeweken. Ten overvloede zij opgemerkt dat uit artikel 6:2 van het Burgerlijk Wetboek voortvloeit dat Opdrachtgever of Deelnemer en Opdrachtnemer verplicht zijn zich jegens elkaar te gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
45

**Onderwerp:**  
AWWODI 22.3

**Vraag:**

Op grond van dit artikel dienen wij u onbeperkt te vrijwaren tegen schadeclaims van derden als gevolg van inbreuk op IE rechten. Een onbeperkte vrijwaringsplicht is voor ons niet acceptabel. De vrijwaringsplicht dient beperkt te worden door de tussen partijen overeengekomen aansprakelijkheidsbeperking. Kunt u gelet op bovenstaande instemmen met het toevoegen van de volgende tekst aan dit artikel 22.3: "De tussen partijen overeengekomen aansprakelijkheidsbeperking is van overeenkomstige toepassing op voorgenoemde vrijwaring."

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Het is aan Opdrachtnemer om te zorgen dat hij bij de uitvoering van de Overeenkomst geen inbreuk maakt op intellectuele eigendomsrechten van derden. Het is ook Opdrachtnemer die best in staat moet worden geacht om er voor te zorgen dat hij geen inbreuk maakt intellectuele eigendomsrechten van derden. Opdrachtgever is niet op zoek naar een opdrachtnemer die niet in staat voor zijn uit het intellectuele eigendomsrecht reeds voortvloeiende verplichting om geen inbreuk te maken op intellectuele eigendomsrechten van derden.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
46

**Onderwerp:**  
AWWODI 4.2

**Vraag:**

De bepalingen in artikel 4.2 en 4.3 hebben een subjectief karakter door de woorden "als voldoende beoordeelt" en "als onvoldoende beoordeelt". Kan Opdrachtgever bevestigen dat het al dan niet accepteren van de Dienst gebeurt conform een vooraf opgestelde acceptatieprocedure waarin objectieve acceptatiecriteria zijn vastgelegd?

**Antwoord:**

Opdrachtgever kan acceptatie niet weigeren indien de prestatie beantwoordt aan de eisen die voortvloeien uit de overeenkomst. Op grond hiervan en op grond van artikel 6:2 van het Burgerlijk Wetboek waaruit voortvloeit dat Opdrachtgever of Deelnemer enerzijds en Opdrachtnemer anderzijds zich jegens elkaar hebben te gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid, zal Acceptatie niet geweigerd kunnen worden indien deze beantwoordt aan de eisen die voortvloeien uit de overeenkomst. Om eenduidigheid te bewerkstelligen wanneer wordt beantwoordt aan de eisen die voortvloeien uit de overeenkomst, kunnen Opdrachtgever of Deelnemer en Opdrachtnemer objectieve acceptatiecriteria vaststellen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
47

**Onderwerp:**  
AWVODI 19.5

**Vraag:**

Dit artikel verplicht Opdrachtnemer om Opdrachtgever te vrijwaren tegen eventuele schadeclaims van derden ten gevolge van de gebrekkige uitvoering door Opdrachtnemer van de overeenkomst. Deze vrijwaringsplicht is voor Opdrachtnemer niet acceptabel aangezien de identiteit van deze "derden" onbekend is en eventuele schadeclaims zijn derhalve niet te overzien. Daarnaast is in het artikel bepaald dat de Opdrachtnemer dient te bewijzen dat hij geen schuld heeft (negatief bewijs), wat hoogst ongebruikelijk is. Kunt u dit artikel buiten toepassing verklaren?

**Antwoord:**

"Het gevraagde wordt niet overgenomen. Opdrachtgever is eveneens niet bekend met de identiteit van "derden". Daarnaast is opdrachtnemer bij uitstek in staat om de kwaliteit van de uitvoering van zijn diensten te beheersen en daarmee als geen ander in staat om een gebrekkige uitvoering, leidend tot claims van derden, te voorkomen. Daarnaast zij opgemerkt dat de AWVODI-2018 door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk zijn vastgesteld en niet zonder goede grond (in het licht van een specifieke contractuele context) van een artikel in de AWVODI-2018 kan worden afgeweken."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
48

**Onderwerp:**  
AWVODI 19.3

**Vraag:**

De aansprakelijkheid kent onder dit artikel zeer hoge plafondbedragen ten opzichte van de waarde van de overeenkomst in de vorm van een staffel. Zo geldt bijvoorbeeld voor overeenkomsten waarvan de waarde groter is dan € 50.000,- plafondbedrag van driemaal de waarde van de overeenkomst met een maximum van van € 1.500.000. Wij dringen er met klem op aan alle genoemde plafondbedragen in dit artikel substantieel te verlagen. Bent u bereid de totale aansprakelijkheid van een Partij wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst of uit enige andere hoofde te beperken tot maximaal de contractwaarde voor betreffende deelnemer per gebeurtenis en per contractjaar?

**Antwoord:**

Het gevraagde wordt niet overgenomen. De aansprakelijkheidsbepalingen zijn niet ongebruikelijk in de markt voor overheidsdiensten. Daarbij zij opgemerkt dat de AWVODI-2018 door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk zijn vastgesteld en niet zonder goede grond (in het licht van een specifieke contractuele context) van een artikel in de AWVODI-2018 kan worden afgeweken.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
49

**Onderwerp:**  
AWVODI 19.3

**Vraag:**

Wat wordt precies bedoeld met "de totale waarde", met andere woorden: hoe wordt de totale waarde van een overeenkomst berekend in geval van toepassing van dit artikel?

**Antwoord:**

De waarde van de opdracht kan worden gedestilleerd aan de waarde die gefactureerd kan worden op basis van de opdracht.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024



**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
50

**Onderwerp:**  
AWVODI 19.3

**Vraag:**

Is Opdrachtgever bereid te aanvaarden dat een partij uitsluitend aansprakelijk is voor de directe schade welke door de wederpartij als gevolg van een toerekenbare tekortkoming wordt geleden en dat een partij niet aansprakelijk is voor gevolgschade of andere indirecte schade (hieronder wordt verstaan schade welke redelijkerwijze niet objectief voorzienbaar was als een gevolg van het handelen of nalaten van de partij aan wie de schade kan worden toegerekend)? Aansprakelijkheid voor gevolgschade of andere indirecte schade brengt namelijk grote bedrijfseconomische risico's met zich mee omdat dat de potentiële schadepost(en) niet te overzien zijn.

**Antwoord:**

De Nederlandse waterschappen hebben bij het schadebegrip aansluiting gezocht bij de wettelijk schadebegrip. Het wettelijke schadebegrip kent geen onderscheid tussen directe en indirecte schade en de waterschappen hebben dat begrip al evenmin willen maken. Het kan er toe leiden dat in bepaalde gevallen een opdrachtgever het financieel nadeel dient te dragen van een schade waarvoor een opdrachtnemer door een tekort schieten in het nakomen van zijn verplichtingen voortvloeiend uit de overeenkomst, verantwoordelijk is. Dat is ongewenst.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
51

**Onderwerp:**  
Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering

**Vraag:**

Technisch bekwaamheid 1:  
De gevraagde informatie (organogram en teambezetting) is vertrouwelijk. Het kan misbruikt worden voor gerichte aanvallen op ons SOC, wat we altijd willen voorkomen. Vanwege onze strikte security en privacy maatregelen mag dit niet schriftelijk extern worden gedeeld. Deze informatie mag u wel inzien op locatie van ons SOC. Gaat het Waterschapshuis hiermee akkoord?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
52

**Onderwerp:**  
Algemeen

**Vraag:**

Bij OT security monitoring is het van essentieel belang dat de asset owner onderdeel is van het respond proces. Waar logischerwijs industriespecifieke kennis wordt verwacht, is in de opvolging van een incident en/of event in een OT omgeving, altijd kennis benodigd van het specifieke asset om alert fatigue en/of verkeerde opvolging te voorkomen.

Vraag: Is er een overzicht van asset owners en worden deze meegenomen in het incident response proces?

**Antwoord:**

Asset owners zijn binnen de Deelnemers bekend. Zij worden betrokken in het Incident Response proces.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
53

**Onderwerp:**  
Bijlage H - Programma van Eisen

**Vraag:**

T5.12: Is een bi-directional sync gewenst tussen verschillende ITSM systemen zoals TopDesk, waarbij ieder alert wordt geregistreerd, of is het gewenst om communicatie enkel na triage via deze systemen te laten verlopen?

**Antwoord:**

Het is niet de bedoeling dat elk alert automatisch wordt opgenomen in de ITSM administratie van een deelnemer. Deze eis betreft het incident response proces. Uitgangspunt is dat de opdrachtgever analyseert of zich een incident of mogelijk incident voordoet. Indien zich dit voordoet, dat dit bij de opdrachtnemer zal worden geregistreerd in haar administratie. Een automatische koppeling naar de betreffende deelnemer en het CERT-WM bespaart tijd en typefouten. Een bi-directionele koppeling zien we als een vervolgfase van optimalisatie tussen deelnemers die dit wensen in overleg met de opdrachtnemer.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** 54  
**Onderwerp:** Bijlage H - Programma van Eisen

**Vraag:**  
T5.11: Beschikt het Waterschapshuis over haar eigen Threat Intelligence data?

**Antwoord:**  
Inderdaad, het CERT-WaterManagement (CERT-WM) is een aangewezen sectoraal CERT en beschikt over CTI data.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** 55  
**Onderwerp:** Bijlage H - Programma van Eisen

**Vraag:**  
T5.22: Cloud security monitoring gaat gepaard met een continue proces waarbij door middel van vulnerability management, de omgeving steeds veiliger wordt ingericht om zo tot een hoger security niveau te komen en minder alerts en/of events te realiseren. Wanneer de staande IT organisatie hier geen invulling in geeft en of toe bereid is, dan is het voor de dienstverlener moeilijker om kwalitatieve security dienstverlening te leveren, wil het Waterschap vulnerability management toegevoegd zien als integraal onderdeel van de oplossing.

**Antwoord:**  
Een aantal waterschappen heeft Vulnerability Management ingericht, inclusief de bijbehorende contracten. Als de opdrachtnemer dit als standaard onderdeel van de dienstverlening aanbiedt om op die wijze de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen, is dat geen bezwaar.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** 56  
**Onderwerp:** Bijlage H - Programma van Eisen

**Vraag:**

T5.3/T5.4:

Voor optimale beveiliging adviseren wij om agents binnen laag 4, 3 en eventueel laag 2 te distribueren. Is deze ruimte er?

**Antwoord:**

Er worden geen agents opgenomen in het netwerk van de deelnemers. Mocht het voor de dienstverlening noodzakelijk zijn om aanvullende data te verzamelen kunnen we na overleg besluiten deze 'verzamelcomponent' zelf aan te schaffen, te implementeren en te beheren, zodat de opdrachtnemer kwalitatief hoogstaande dienstverlening kan verlenen. Deze extra investering in belasting van de componenten, dataverkeer en geld, zal alleen om moverende redenen worden genomen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering**Beantwoord op:** 23 mei 2024**Label:** Inhoud**Ref.nr.**

57

**Onderwerp:**

Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering

**Vraag:**

Volgt de OT architectuur dezelfde identiteit en authenticatie provider als de IT omgeving?

**Antwoord:**

Voor de scope van de dienstverlening zien we deze vraag niet als relevant. Immers de beveiligde verbinding tussen de opdrachtnemer en de individuele deelnemers zal worden gelegd naar het KA netwerk, zie ook antwoord 30. Er wordt geen verbinding gelegd met het OT netwerk van deelnemers. De wijze waarop IAM voor het KA netwerk is ingericht is voor alle deelnemers identiek.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering**Beantwoord op:** 23 mei 2024**Label:** Inhoud**Ref.nr.**

58

**Onderwerp:**

Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering

**Vraag:**

Wat is de beoogde incident opvolging binnen de OT architectuur? Is het Waterschapshuis van mening dat de assetowner hier ook een rol in heeft?

**Antwoord:**

Zie SLA paragraaf 3.4. Uiteraard heeft de assetowner een rol en verantwoordelijkheid. Die is voor de daadwerkelijke oplossing van het incident belegd en zal onder verantwoordelijkheid van de assetowner worden uitgevoerd.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
59 Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering

**Vraag:**  
Moet naast device discovery binnen het netwerk ook het external attack surface gescand worden?

**Antwoord:**  
External Attack Surface Management (EASM) moet worden gezien in het licht van de antwoorden 56 en 60. De deelnemers beschikken over een Microsoft E5 licentie en zijn sterk Microsoft georiënteerd. Het behoort tot de mogelijkheden om het gebruik van Microsoft Defender External Attack Surface bespreekbaar te maken, daar waar het nog niet wordt gebruikt.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
60 Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering

**Vraag:**  
Mogen we virtuele agents op de workloads in de SCADA architectuur plaatsen?

**Antwoord:**  
Nee, zie ook antwoord 56.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
61 Bijlage A - AWWODI 2018

**Vraag:**

Artikel 24.2:

Inschrijver maakt deel uit van een groot concern en het is niet werkbaar om Opdrachtgevers schriftelijke toestemming te verzoeken in geval van wijzigingen van de verzekeringsovereenkomst.

Inschrijver verzoekt u derhalve dit lid buiten toepassing te verklaren.

Gaat u hiermee akkoord?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Opdrachtgever dient te allen tijde zorg te dragen dat hij afdoende is verzekerd overeenkomstig de eisen die voortvloeien uit de overeenkomst en kan de verzekeringsvoorwaarden niet ten nadele van Opdrachtgever wijzigen zonder toestemming van Opdrachtgever.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024

**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
62

**Onderwerp:**

Bijlage A - AWWODI 2018

**Vraag:**

Artikel 22.3: Leverancier verzoekt de opgenomen bepalingen aangaande vrijwaringen te schrappen.

Indien Opdrachtgever niet akkoord gaat met het schrappen van de bepalingen aangaande vrijwaringen, verzoekt Leverancier de bedragen uit het artikel aangaande aansprakelijkheid in ieder geval van overeenkomstige toepassing te laten zijn.

**Motivate:**

Een niet nader omschreven ongelimiteerde vrijwaring van derden is een niet calculeerbaar bedrijfsrisico dat redelijkerwijs niet kan worden verwacht geaccepteerd te worden door een bedrijf met gezonde bedrijfsvoering. Inschrijver verzoekt u beleefd het handhaven van dit artikel in heroverweging te nemen of aan te geven tot welke vrijwaringen het wordt beperkt en tot welk maximum bedrag

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Het is aan Opdrachtnemer om te zorgen dat hij bij de uitvoering van de Overeenkomst geen inbreuk maakt op intellectuele eigendomsrechten van derden. Het is ook Opdrachtnemer die

het best in staat is om er voor te zorgen dat hij geen inbreuk maakt intellectuele eigendomsrechten van derden. Opdrachtgever is niet op zoek naar een opdrachtnemer die niet in staat voor zijn uit het intellectuele eigendomsrecht reeds voortvloeiende verplichting om geen inbreuk te maken op intellectuele eigendomsrechten van derden.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
63

**Onderwerp:**  
Bijlage A - AWWODI 2018

**Vraag:**

Artikel 22.1:

Toevoegen: 'een en ander indien en voor zover de licentievoorwaarden van de producent van de programmatuur zich tegen het hier bepaalde niet verzetten'. Daarnaast dient overdracht van rechten telkens apart overeengekomen te worden.

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Het is aan Opdrachtnemer om zorg te dragen dat Opdrachtgever en Deelnemers alle relevante gebruiksrechten worden verleend, die nodig zijn voor de uitvoering van de Overeenkomst overeenkomstig de eisen die voortvloeien uit de overeenkomst.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
64

**Onderwerp:**  
Bijlage A - AWWODI 2018

**Vraag:**

Artikel 22:

Toevoegen aan bestaand artikel de tekst:

“Alle (intellectuele) eigendomsrechten, auteursrechten, gebruiksrechten en andere rechten ten aanzien van programmatuur of ontwerpen die rusten bij Partijen of derden voorafgaand aan het sluiten van deze overeenkomst, behoren bij uitsluiting toe aan die rechthebbende, alsmede alle aanpassingen, bewerkingen of voorbereidingen daarvan.”

Motivate:

Hierdoor wordt een duidelijke scheiding aangelegd tussen bestaande Intellectuele Eigendomsrechten voor het sluiten van de overeenkomst en Intellectuele Eigendomsrechten die daarna ontstaan tijdens de loop van de overeenkomst..

Kunt u hiermee instemmen?

**Antwoord:**

"Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Uit het intellectuele eigendomsrecht vloeit reeds voort dat reeds bestaande intellectuele eigendomsrechten toekomen aan de rechthebbende. Indien in het kader van de uitvoering van de opdracht nieuwe intellectuele eigendomsrechten zouden ontstaan, is het afhankelijk van alle omstandigheden van het geval aan wie die intellectuele eigendomsrechten toekomen.

"

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
65

**Onderwerp:**  
Bijlage A - AWWODI 2018

**Vraag:**  
Artikel 19:

Inschrijver kan, door de reikwijdte, niet akkoord gaan met het voorgestelde artikel aangaande aansprakelijkheid. Inschrijver wenst een bepaling m.b.t. de aansprakelijkheid op te nemen waarbij de totale cumulatieve aansprakelijkheid beperkt is tot uitsluitend directe schade met een bepaald bedrag per gebeurtenis tot een maximum bedrag per jaar.

Gevolg- en/of indirecte schade dient volledig te worden uitgesloten. Vrijwaring tegen aanspraken van derden impliceert ook een onbeperkte aansprakelijkheid en dit is onacceptabel voor Inschrijver en bovendien ook niet gebruikelijk in de branche. Inschrijver stelt voor een nadere beperking /uitsluiting van aansprakelijkheid op te nemen waarmee de risico's op een aanvaardbaar niveau verdeeld worden.

Bent u bereid hiermee in te stemmen? Indien het antwoord ontkennend is, ontvangt Inschrijver graag een toelichting per suggestie en een alternatief voorstel. Inschrijver stelt vooruitlopend op uw antwoord reeds een tekstvoorstel voor.



Tekstvoorstel:

19.1 Partijen aanvaarden over en weer slechts wettelijke verplichtingen tot schadevergoeding voor zover dat uit dit artikel en de navolgende artikelen blijkt.

19.2 Partijen zijn aansprakelijk voor de door de andere partij geleden directe schade indien de aanspraken zijn ontstaan:

- ten gevolge van een toerekenbaar tekortschieten in de nakoming van een of meerdere verplichtingen in haar verplichtingen jegens de andere partij;
- ten gevolge van een buitencontractueel toerekenbaar handelen of nalaten bij de werkzaamheden die de andere partij haar medewerkers en/of haar onderaannemers verricht ter uitvoering van deze Overeenkomst.

19.3 Aansprakelijkheid van Partijen voor indirecte schade, daaronder begrepen gevolgschade, gederfde winst, gemiste besparingen, verlies van gegevens, gegevensbestanden en schade door bedrijfsstagnatie, is nadrukkelijk uitgesloten.

19.4 Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op vrijwaring.

19.5 De Partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van zijn verplichtingen is tegenover de andere Partij uitsluitend aansprakelijk voor de door de andere Partij geleden of te lijden directe schade.

19.6 De hierboven bedoelde aansprakelijkheid voor directe schade is, per gebeurtenis, beperkt tot een bedrag van € 1.000.000,- per gebeurtenis, waarbij een reeks van samenhangende gebeurtenissen aangemerkt zal worden als één gebeurtenis, zulks met een maximum van € 2.000.000,- per kalenderjaar. Onder directe schade wordt uitsluitend verstaan:

- schade aan Producten en functies, waaronder in elk geval verstaan wordt: materiële beschadiging, gebrekkig of niet functioneren, verminderde betrouwbaarheid en verhoogde storingsgevoeligheid;
- schade aan andere eigendommen van de andere partij en/of derden;
- schade ten gevolge van dood of lichamelijk letsel;
- kosten van noodzakelijke wijzigingen c.q. veranderingen in Producten, specificaties, materialen of documentatie, aangebracht ter beperking dan wel herstel van schade;
- redelijke kosten van noodvoorzieningen, zoals het uitwijken naar andere systemen of het inhuren van derden;
- redelijke kosten gemaakt ter voorkoming of beperking van directe schade, die als gevolg van de gebeurtenis waarop de aansprakelijkheid berust, mocht worden verwacht;
- redelijke kosten gemaakt ter vaststelling van de schadeoorzaak, de aansprakelijkheid, de directe schade en wijze van herstel.

19.7 De hierboven opgenomen beperkingen komen te vervallen indien sprake is van opzet of grove schuld aan de zijde van een der partijen dan wel diens leidinggevend personeel.

19.8 Op eerste verzoek zullen

certificaten van verzekering door Partijen overgelegd worden.

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. De AWVODI-2018 zijn door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk vastgesteld en er zonder goede grond (in het licht van een specifieke contractuele context) kan niet van een artikel in de AWVODI-2018 worden afgeweken.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
66

**Onderwerp:**  
Bijlage A - AWVODI 2018

**Vraag:**

Artikel 16.3: Inschrijver verzoekt u om de bepaling te schrappen.

Of

‘Opdrachtgever is gerechtigd een audit te houden indien zij concrete aanwijzingen heeft dat facturen onjuist zijn. De auditor zal door Partijen gezamenlijk worden aangewezen en volledig onafhankelijk het onderzoek uitvoeren. Het onderzoek beperkt zich tot dat deel dat strikt noodzakelijk is. Tevens krijgt Leverancier eerst de gelegenheid om het rapport te becommentariëren alvorens deze naar Opdrachtgever gaat. De kosten van de audit zijn voor rekening van Opdrachtgever, tenzij uit het onderzoek blijkt dat structureel sprake is van aanzienlijke fouten in welk geval de kosten voor rekening komen van de Leverancier’.

Gedurende de looptijd van de overeenkomst heeft Opdrachtgever het recht om een onafhankelijke, erkende auditor, welke geen concurrent is van Leverancier, opdracht te geven om de correcte naleving van de overeenkomst aan een audit te onderwerpen op het moment dat Opdrachtgever concrete aanwijzingen heeft dat de overeenkomst niet correct wordt nagekomen.

De auditor zal door Partijen gezamenlijk worden aangewezen, een geheimhoudingsverklaring ondertekenen en volledig onafhankelijk het onderzoek uitvoeren. Het onderzoek beperkt zich tot dat deel dat strikt noodzakelijk is en zal niet verder gaan dan op basis van de op de Leverancier toepassing zijnde wet- en regelgeving is toegestaan.

Opdrachtgever zal Leverancier tenminste twee maanden van te voren schriftelijk van de audit op de hoogte stellen en zal Leverancier een inschatting geven van de verwachte duur van de audit, waarna Partijen gezamenlijk de scope van de audit bepalen en een auditplan opstellen.

Leverancier zal naar alle redelijkheid haar medewerking aan de audit verlenen en zal de accountant toegang geven tot haar bedrijfsruimten, systemen, informatie en personeel voor zover nodig voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de audit.

Indien het administratief niet uitvoerbaar is om een audit te doen op alle gegevens en bescheiden, kunnen Partijen overeenkomen dat statistische steekproef- en extrapolatie technieken die gebruik maken van geaccepteerde wetenschappelijke principes en analyses, geaccepteerd worden als methoden die door de accountant gebruikt kunnen worden.

Alvorens het rapport aan Opdrachtgever beschikbaar wordt gesteld, heeft Leverancier de mogelijkheid gehad om het rapport te commentariëren. Vervolgens zullen Partijen zo spoedig als mogelijk is, het rapport bespreken en de gevolgen ervan overeenkomen.

De kosten van de accountant zullen worden gedragen door Opdrachtgever. De audit zoals voorzien in dit artikel zal niet vaker worden verzocht dan één keer per twee jaar.

Motivate: Inschrijver is beursgenoteerd. Daarom is een audit als opgenomen in uw artikel niet zonder meer mogelijk. Bovendien heeft een dergelijke audit aanzienlijke gevolgen voor de operatie van Inschrijver.

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
67

**Onderwerp:**  
Bijlage A - AWWODI 2018

**Vraag:**

Artikel 11.1: Graag toevoegen: 'De geheimhoudingsplicht zoals omschreven in dit artikel is beperkt tot een periode van twee jaar'.

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Geheimhouding is bij uitstek een voortdurende bepaling die niet eindigt bij het eindigen van de overeenkomst.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
68

**Onderwerp:**  
Bijlage A - AWWODI 2018

**Vraag:**  
Artikel 7: Graag dit artikel schrappen.

Motivate: Inschrijver heeft reeds bestaande contracten met derden en zal deze respecteren. Gaat u akkoord met deze suggestie? Indien het antwoord ontkennend is, ontvangt Inschrijver graag een toelichting.

**Antwoord:**  
Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Gelet op de aard van de dienstverlening is van belang dat opdrachtgever zicht heeft welke derden bij de uitvoering van de opdracht worden ingezet.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
~~69~~

**Onderwerp:**  
~~Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering~~

~~**Vraag:**  
Geschiktheidseis - Kerncompetentie 3:  
De IEC 62443-standaard, die lijkt op de ISO 27001-standaard voor IT, focust op OT in industriële omgevingen. Het doel is om kritieke infrastructuur te beveiligen tegen cyberaanvallen. Aanbieder volgt deze standaarden maar noemt ze niet expliciet in de contractvoorwaarden bij het vormen van contracten.  
Kan de aanbestedende dienst verduidelijken hoe de aanbesteder kan aantonen dat zij aan deze eis voldoen?~~

~~**Antwoord:**  
Zie antwoord op vraag 5.~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud~~

**Ref.nr.**  
70

**Onderwerp:**  
Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering

**Vraag:**

Geschiktheidseis - Kerncompetentie 1:

Inschrijver heeft het verzoek om deze eis te verruimen in:

Inschrijver moet de vaardigheid hebben om gedurende minstens 1 aaneengesloten jaar geconvergeerde OT & IT SOC-diensten aan te bieden aan één Opdrachtgever, waarbij de OT-systemen worden ingezet voor het beheren van operationele processen in de fysieke wereld om industriële apparatuur te sturen en te observeren. De omzetwaarde van deze opdracht moet ten minste € 1.000.000 bedragen.

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**

71

**Onderwerp:**

leidraad hfst 4.4.2

**Vraag:**

u stelt in kerncompetentie 3 de norm IEC 62443 centraal wat inhoud dat alle cybersecurity partijen die deze norm niet hebben niet aan deze aanbesteding kunnen meedoen. Naar onze mening gaat dit tegen de aanbestedingsbeginsel gelijke behandeling in. het is in niemand zijn belang om partijen uit te sluiten die in de branche gehanteerde normen zoals ISO27001, ISEA 3000 type II etc. de gevraagde dienstverlening meer dan goed kunnen leveren. Zou u de competentie zo willen aanpassen dat er een eerlijk speelveld ontstaat?

**Antwoord:**

"Nee, zie hiervoor antwoord op vraag 5.

Dat de eis in gaat tegen het gelijkheidsbeginsel is onbegrijpelijk en niet gemotiveerd. Dat aanpassing van de eis nodig zou zijn om een eerlijk speelveld te doen ontstaan is eveneens onbegrijpelijk en al evenmin gemotiveerd."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**

72

**Onderwerp:**

Bijlage J – Deelnameovereenkomst – artikel 3 + 4 + 5

**Vraag:**

Indien opdrachtgever meegaat in de voorgestelde wijzigingen ten aanzien van artikel 5, 10 en 11 van de hoofdovereenkomst dan dienen de artikelen 3,

4 en 5 van de deelnameovereenkomst in gelijke zin te worden aangepast.

**Antwoord:**

Gelet op de antwoorden op de vragen 73 t/m 75, behoeven de artikelen 3, 4 en 5 van de Deelnameovereenkomst niet te worden gewijzigd.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
73

**Onderwerp:**  
Bijlage H - Programma van eisen – J2.3

**Vraag:**

Terwijl de schadevergoedingsplicht (het verschil tussen de met Inschrijver overeengekomen prijs en de eventueel hogere prijs) onderworpen is aan de aansprakelijkheidschap, is het slechts redelijk dit van Inschrijver te verlangen indien (i) inhoudelijk dezelfde diensten qua inhoud, scope en kwaliteit worden gecontracteerd, (ii) de diensten uitsluitend tijdens de looptijd van de met Inschrijver gesloten overeenkomst worden uitgevoerd, en (iii) door de derde marktconforme prijzen worden gehanteerd. Deelt u deze uitgangspunten met deelnemer?

**Antwoord:**

Eis J2.3 verwoordt de schadevergoeding die de wederpartij van een ontbonden overeenkomst op vordering van de ontbindende partij van deze kan vorderen in geval van ontbinding wegens een tekortschieten in de nakoming van de verplichtingen voortvloeiend uit de overeenkomst (artikel 6:265 BW). De uitgangspunten over de vaststelling van de schade worden alsdan bepaald aan de hand van het vigerende burgerlijk recht.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
74

**Onderwerp:**  
Bijlage D – Concept Hoofdovereenkomst – artikel 12.1

**Vraag:**

Arbitrage is een kostbare aangelegenheid die zich in het bijzonder leent voor complexe geschillen. Door de huidige opzet van artikel 12 kan Inschrijver geschillen uitsluitend onderwerpen aan arbitrage, terwijl opdrachtgever een vrije keuze heeft. Er zijn echter situaties denkbaar waarin het ook voor Inschrijver mogelijk moet zijn om zich tot de gewone rechter te wenden. Als bijvoorbeeld sprake is van overschrijding van een betalingstermijn of niet-

betaling van een factuur door een deelnemer op andere gronden dan die in artikel 6.5 genoemd (betalingsonwil dus), dan dient Inschrijver de mogelijkheid te hebben om hiervoor naar de gewone rechter te gaan. Bent u bereid om ook voor Inschrijver de gang naar de gewone rechter mogelijk te maken? Zo nee, waarom niet?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Opdrachtgever heeft gekozen voor een eenduidige regeling, waarbij zonder dispuut tussen partijen de geschilbeslechtsprocedure kan worden vastgesteld. Dat neemt niet weg dat Opdrachtnemer Opdrachtgever kan verzoeken het alternatief van geschilbeslechting bij de burgerlijk rechter kan verzoeken.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
75

**Onderwerp:**  
Bijlage D – Concept Hoofdovereenkomst – artikel 11.1

**Vraag:**

Afgevraagd kan worden of het wenselijk is dat alle deelnameovereenkomsten eindigen indien de hoofdovereenkomst wordt beëindigd. Zie hiervoor ook de toelichting bij onze vraag over artikel 5. Indien wordt besloten om de overeenkomst op dit punt aan te passen, moet ook dit artikel 11.1 worden aangepast.

**Antwoord:**

In lijn met het antwoord op de vraag waarnaar wordt verwezen, behoeft artikel 11.1 niet te worden aangepast.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
76

**Onderwerp:**  
Bijlage D – Concept Overeenkomst – artikel 10.1 (derde vraag)

**Vraag:**

Inschrijver acht het niet redelijk dat indien de overeenkomst wordt ontbonden, deelnemer geen kosten is verschuldigd voor de tot dan toe verrichte Diensten aan de deelnemer. Bent u bereid om dit te veranderen in: tussen Opdrachtgever en Inschrijver vindt alsdan afrekening plaats op basis van de door de Inschrijver ter zake van de uitvoering van de opdracht verrichte Diensten en in redelijkheid gemaakte kosten en van de voor de

uitvoering van de opdracht in redelijkheid voor de toekomst reeds aangegane verplichtingen?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Als Opdrachtnemer niet in staat is om tijdig de implementatie te realiseren, dan is de betreffende Deelnemer geen kosten verschuldigd aan Opdrachtnemer. Ten overvloede zij vermeld dat Opdrachtgever niet op zoek is naar een Opdrachtnemer die niet in staat is om binnen 3 maanden de implementatie af te ronden.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
77

**Onderwerp:**  
Bijlage D – Concept Hoofdovereenkomst – artikel 10.1 (tweede vraag)

**Vraag:**

Een tijdige en succesvolle implementatie is van meerdere omstandigheden afhankelijk. Kunt u ermee instemmen dat de volgende nuancering wordt aangebracht?

Inschrijver kan niet aan een termijn worden gehouden als het overschrijden van een termijn het gevolg is van de omstandigheid dat:

- i. Opdrachtgever en/of Deelnemer zelf niet of niet tijdig de noodzakelijke medewerking verleent aan de uitvoering van de overeenkomst, of
- ii. Opdrachtgever en/of Deelnemer zelf niet of niet alle door voor de uitvoering van de overeenkomst benodigde informatie verstrekt, of
- iii. Opdrachtgever en/of Deelnemer zelf de voor de voortgang van de werkzaamheden van Inschrijver benodigde besluiten niet of niet tijdig neemt; of
- iv. Betrokken derden – waaronder een of meer van de leveranciers en/of dienstverleners van ICT – hun medewerking en/of benodigde informatie niet, niet tijdig of anderszins gebrekkig verlenen; of
- v. Sprake is van meerwerk of sprake is van wijziging van de opdracht door of op verzoek van Opdrachtgever en/of Deelnemers.

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Ten overvloede zij opgemerkt dat wanneer de niet tijdige implementatie het gevolg is van een niet verlenen van voldoende medewerking van de betreffende Deelnemer op een wijze die resulteert in schuldeisersverzuim van de betreffende Deelnemer, de Deelnemer vanwege het schuldeisersverzuim geen beroep kan doen op artikel 10.1.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering



**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
78 Bijlage D – Concept Hoofdovereenkomst – artikel 10.1 (eerste vraag)

**Vraag:**

De duur van de implementatie is mede afhankelijk van de complexiteit van de IT-infrastructuur bij de deelnemer. U fixeert die op 3 maanden. Inschrijver stelt voor dat Inschrijver per geval en in goed overleg met deelnemer zal bepalen wat de specifieke go-live datum zal zijn. Bent u daarmee akkoord?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
79 Bijlage D – Concept Hoofdovereenkomst – artikel 5.2 + 5.4

**Vraag:**

U heeft ervoor gekozen om voor alle Deelnemers de einddatum te fixeren op 4 jaar vanaf de in artikel 5.1 genoemde datum. Dit kan tot gevolg hebben dat een Deelnemer kort voor de einddatum een Verklaring tot Deelname uitbrengt, waardoor hij mogelijk niet (als de implementatie niet voor de einddatum is afgerond) of slechts heel beperkte tijd van de dienstverlening gebruik kan maken. Bovendien kan dit betekenen dat Deelnemers tegen het einde van de einddatum besluiten om helemaal geen gebruik te maken van de dienstverlening omdat deze dan immers maar voor een beperkte duur kunnen worden afgenomen. Dat staat wellicht haaks op het doel van deze overeenkomst om voor een langere periode met het oog op de toekomst een samenwerking aan te gaan. Inschrijver acht het passender dat de looptijd van de hoofdovereenkomst en de looptijd van de daaronder tot stand gekomen deelnameovereenkomsten niet noodzakelijkerwijs parallel lopen. Dit betekent dat deelnameovereenkomsten nog doorlopen tot na het eindigen van de hoofdovereenkomst. Indien Inschrijver het hiermee eens is, dan stelt Inschrijver voor om dit artikel daarop aan te passen en daaraan toe te voegen dat voor na het einde van de hoofdovereenkomst nog van kracht zijnde deelnameovereenkomst de bepalingen van de hoofdovereenkomst geacht worden van kracht te blijven. Bent u het hiermee eens en zo ja bent u bereid een dergelijke clause aan dit artikel toe te voegen?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
80

**Onderwerp:**  
Bijlage D – Concept Hoofdovereenkomst – artikel 2.6

**Vraag:**

Inschrijver acht het ter bescherming van haar bedrijfsbelangen niet meer dan redelijk dat als verzoeken van opdrachtgever betrekking hebben op vertrouwelijke informatie van Inschrijver, bijvoorbeeld de door Inschrijver gehanteerde methoden en technieken, opdrachtgever voor het delen van daarvan toestemming nodig heeft van Inschrijver (welke toestemming Inschrijver uiteraard niet op onredelijke grond zal onthouden) en dat ervoor zorg wordt gedragen dat de partij met wie de informatie uiteindelijk wordt gedeeld gehouden wordt aan geheimhoudingsverplichtingen welke vergelijkbaar zijn met de in de overeenkomst opgenomen geheimhoudingsverplichtingen. Kunt u dit bevestigen?

**Antwoord:**

Opdrachtgever of Deelnemer zal niet zonder goede grond in afwijking op de geheimhoudingsbepalingen van artikel 11 AWWODI-2018 verzoeken om informatie te delen. En in beginsel zal in voorkomend geval daarbij ook rekening worden gehouden met de bezwaren en belangen van Opdrachtnemer en in beginsel zullen daarbij aan de derden met wie de informatie wordt gedeeld dezelfde geheimhoudingsverplichtingen worden opgelegd, alvorens informatie zal worden gedeeld. Dat neemt niet weg dat de geheimhoudingsverplichtingen van functionarissen van instanties die van overheidswege zijn belast met gezag en daaruit voortvloeiend reeds zijn gebonden aan geheimhoudingsverplichtingen of beroepsbeoefenaren die op grond van beroepsregels (zoals advocaten en accountants) reeds zijn gebonden aan aan de beroepsgroep opgelegde geheimhoudingsverplichtingen, in de plaats treden van de in artikel 11 AWWODI-2018 genoemde geheimhoudingsverplichtingen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
81

**Onderwerp:**  
Bijlage A – AWWODI 2018 – artikel 22.3

**Vraag:**

Van vrijwaringen is algemeen bekend dat zij niet verzekeraar zijn. Bent u daarom bereid om deze vrijwaring te heroverwegen en dus buiten toepassing te verklaren? Zo nee bent u dan bereid om deze vrijwaring te beperken tot het overeengekomen aansprakelijkheidsbedrag? Zo nee, waarom niet?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Het is aan Opdrachtnemer om te zorgen dat hij bij de uitvoering van de Overeenkomst geen inbreuk maakt op intellectuele eigendomsrechten van derden. Het is ook Opdrachtnemer die als beste in staat is om er voor te zorgen dat hij geen inbreuk maakt intellectuele eigendomsrechten van derden. Opdrachtgever is niet op zoek naar een opdrachtnemer die niet in staat voor zijn uit het intellectuele eigendomsrecht reeds voortvloeiende verplichting om geen inbreuk te maken op intellectuele eigendomsrechten van derden.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
82

**Onderwerp:**  
Bijlage A – AWWODI 2018 – artikel 20.5

**Vraag:**

Inschrijver gaat er vanuit dat ontbinding van de overeenkomst geen andere terugbetalingen met zich meebrengt dan welke zijn opgenomen in dit artikel. Kunt u bevestigen dat deze aanname correct is?

**Antwoord:**

Afhankelijk van alle omstandigheden van het geval en de daaraan gerelateerde relevante toepasselijke contractuele en eventuele wettelijke bepalingen, kan worden vastgesteld welke terugbetalingen van toepassing zijn bij ontbinding. Ten overvloede zij opgemerkt dat noch Opdrachtgever, noch Deelnemers de intentie hebben om de overeenkomst te ontbinden.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
83

**Onderwerp:**  
Bijlage A – AWWODI 2018 – artikel 19.3 a t/m c

**Vraag:**

Onbeperkte aansprakelijkheden zijn voor Inschrijver niet verzekeraar en stellen Inschrijver voor grote bedrijfsrisico's. Kan opdrachtgever ermee instemmen dat artikel 19.3 a t/m c onder de aansprakelijkheidschap worden

gebracht? Zo nee, waarom niet?

**Antwoord:**

De vraag is onbegrijpelijk. In overeenkomsten is het zeer gebruikelijk om gevallen als genoemd onder a., b. en c. eventuele aansprakelijkheidsbeperkingen te laten vervallen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
84

**Onderwerp:**

Bijlage A – AWWODI 2018 – artikel 19.3 (vraag 2)

**Vraag:**

Inschrijver acht een aansprakelijkheidschap op een 'per gebeurtenis' basis disproportioneel. Bent u bereid te accepteren dat de aansprakelijkheid van Inschrijver wegens een toerekenbare toekortkoming op grond van deze opdracht beperkt is tot 3 maal de contractsprijs (excl. BTW) van de desbetreffende deelnameovereenkomst? En voor het geval geen deelnameovereenkomst is gesloten: de totale aansprakelijkheid van Inschrijver voor schade nimmer meer bedraagt dan € 500.000 (vijfhonderd duizend Euro). Zo nee, bent u bereid een andere cap te accepteren?

**Antwoord:**

"Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Opdrachtgever is niet op zoek naar een opdrachtnemer die de opgenomen aansprakelijkheidsbeperking vreest. Als opdrachtnemer dermate veel schades veroorzaakt dat hij de voorgestelde aansprakelijkheidsbeperking noodzakelijk acht, heeft opdrachtnemer zijn kwaliteitsborging niet op orde. Als er meerdere schade veroorzakende gebeurtenissen plaats zouden vinden, lijkt het voor de hand te liggen dat opdrachtgever en opdrachtnemer met elkaar de dialoog aangaan en opdrachtgever van opdrachtnemer mitigerende maatregelen verlangt om verder schadeveroorzakende gebeurtenissen te voorkomen. Het beperken van de aansprakelijkheid is om die reden niet nodig. Voor die tijd gaat hWh met opdrachtnemer het gesprek aan.

Ten overvloede zij vermeld dat de artikel van de AWBIT-2023 door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk zijn vastgesteld en niet zonder goede grond (bijvoorbeeld in het licht van een specifieke contractuele context) van kan worden afgeweken."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**

85

**Onderwerp:**

Bijlage A – AWWODI 2018 – artikel 19.3 (vraag 1)

**Vraag:**

Dit artikel koppelt de aansprakelijkheid aan de waarde van de overeenkomst. Het bedrag is echter niet gespecificeerd. Inschrijver wenst hier graag voorafgaand aan een eventuele inschrijving duidelijkheid over te hebben. Kunt u bevestigen dat u met de waarde van de overeenkomst de contractsprijs (excl. BTW) van de deelnameovereenkomst bedoelt? Met andere woorden, de totale aansprakelijkheid van Inschrijver is afhankelijk van de waarde van de desbetreffende deelnameovereenkomst.

**Antwoord:**

De waarde van de overeenkomst voor een bepaalde deelnemer is de factuurwaarde van de facturen die voortvloeien uit de overeenkomst.

**Percelen:**

P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:**

23 mei 2024

**Label:**

Juridisch

**Ref.nr.**

86

**Onderwerp:**

Bijlage A – AWWODI 2018 – artikel 19

**Vraag:**

Binnen de branche is het gebruikelijk dat aansprakelijkheid voor indirecte schade en gevolgschade, gederfde winst, gemiste besparingen, verminderde goodwill, schade door bedrijfsstagnatie, schade als gevolg van aanspraken van afnemers van de klant, schade verband houdende met gebruik van door de klant aan leverancier voorgeschreven zaken, materialen of programmatuur van derden en schade verband houdende met de inschakeling van door klant aan Inschrijver voorgeschreven toeleveranciers is uitgesloten. Bent u bereid deze uitzondering ook in dit artikel 19 op te nemen? Zo nee, waarom niet?

**Antwoord:**

"De Nederlandse waterschappen hebben bij het schadebegrip aansluiting gezocht bij de wettelijk schadebegrip. Het wettelijke schadebegrip kent geen onderscheid tussen directe en indirecte schade en de waterschappen hebben dat begrip al evenmin willen maken. Het kan er toe leiden dat in bepaalde gevallen een opdrachtgever het financieel nadeel dient te dragen van een schade waarvoor een opdrachtnemer door een tekort schieten in het nakomen van zijn verplichtingen voortvloeiend uit de overeenkomst, verantwoordelijk is. Dat is ongewenst.

Ten overvloede vermeld zij dat de artikel van de AWBIT-2023 door de Nederlandse waterschappen gezamenlijk zijn vastgesteld en niet zonder goede grond (bijvoorbeeld in het licht van een specifieke contractuele

context) van kan worden afgeweken."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
87

**Onderwerp:**  
Bijlage A – AWVODI 2018 – artikel 15.1

**Vraag:**

Inschrijver gaat ervan uit dat het in dit artikel bepaalde alleen van toepassing is als uitdrukkelijk tussen partijen is overeengekomen dat de diensten onderwerp zijn van acceptatie met een overeengekomen acceptatieprocedure. Voor zover dat niet het geval is vindt betaling plaats overeenkomstig het in dit artikel 15 AWVODI-2018 bepaalde of met inachtneming van een tussen partijen overeengekomen factureringsschema. Kan opdrachtgever bevestigen dat dit een correcte aanname is?

**Antwoord:**

Facturatie vindt plaats op basis van de eisen die voortvloeien uit de overeenkomst, waaronder artikel 6 van de Hoofdovereenkomst, artikel 6 van de Deelnameovereenkomst, de AWBIT-2018 en het Programma van Eisen. Voor zover er sprake is van acceptatie ligt het voor de hand dat partijen omtrent acceptatie en de acceptatieprocedure nadere afspraken maken.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
88

**Onderwerp:**  
Bijlage A – AWVODI 2018 – artikel 14.4

**Vraag:**

Deze bepaling is niet passend bij deze dienstverlening. Bent u bereid om deze bepaling buiten toepassing te verklaren dan wel aan de eerste zin van die bepaling toe te voegen: "tenzij partijen anders overeenkomen"?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
89

**Onderwerp:**  
Bijlage A – AWWODI 2018 – artikel 13.3

**Vraag:**

Personeel van Inschrijver wordt door Inschrijver reeds aan een uitvoerige screening onderworpen die o.a. wordt uitgevoerd door een particulier onderzoeksbureau. Inschrijver acht het daarom niet noodzakelijk dat opdrachtgever aanvullend nog een eigen veiligheidsonderzoek uitvoert. Bent u daarom bereid om artikel 13.3 buiten toepassing te verklaren?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Artikel 13.3 van de AWWODI-2018 geeft opdrachtgever een bevoegdheid. Die bevoegdheid brengt niet met zich mee dat Opdrachtgever er ook gebruik van maakt. Het voorgaande neemt niet weg dat Opdrachtgever in voorkomend geval goede gronden kan hebben om toepassing te geven aan art. 13.3 AWWODI-2018.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
90

**Onderwerp:**  
Bijlage A – AWWODI 2018 – artikel 12.7

**Vraag:**

Inschrijver acht het in dit artikel bepaalde over het doorleggen naar de verwerker van een door de toezichthouder opgelegde boete niet redelijk, immers de hoogte van een opgelegde boete wordt mede bepaald door omstandigheden (o.m. de door verwerkingsverantwoordelijke gegeven medewerking, in het verleden door de verwerkingsverantwoordelijke begane overtredingen) waarop de verwerker geen invloed heeft. Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst daarom dit artikel te verwijderen. Bent u daartoe bereid?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. De vraag is onbegrijpelijk nu het artikel juist ziet op de situatie dat opdrachtnemer geen invulling geeft aan zijn verantwoordelijkheid.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
91

**Onderwerp:**  
Algemeen – constructie – aansprakelijkheid

**Vraag:**

U heeft gekozen voor een complexe constructie, onder andere met verschillende contractspartijen, een hoofdovereenkomst, verklaring van deelname en een deelnameovereenkomst. Inschrijver houdt het ervoor dat ingeval van een toerekenbare tekortkoming aan de zijde van Inschrijver (i) uitsluitend de desbetreffende deelnemer die door de wanprestatie is geraakt een verhaalsmogelijkheid op Inschrijver heeft, en (ii) de deelnemer niet de mogelijkheid heeft voor dezelfde zaak onder verschillende overeenkomsten schadevergoeding te vorderen. Voor wat betreft dit laatste ziet inschrijver de hoofdovereenkomst, de deelnameovereenkomst en andere samenhangende overeenkomsten niet als aparte overeenkomsten, maar als één geheel. Graag uw bevestiging.

**Antwoord:**

Het gevraagde is onbegrijpelijk. Reeds op grond van de redelijkheid en billijkheid die de contractuele verhouding tussen partijen beheerst, valt niet in te zien dat een Deelnemer, langs twee verschillende overeenkomsten, twee maal dezelfde schade verhaalt op opdrachtnemer.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024

**Label:** Juridisch

~~Ref.nr.      Onderwerp:~~

~~92            Algemeen - NVI~~

~~**Vraag:**~~

~~Is opdrachtgever bereid om een tweede vragenronde in te plannen, dit om Inschrijver de gelegenheid te bieden eventuele vervolgvragen naar aanleiding van NVI 1 te stellen? Gelet op de grootte van deze aanbesteding acht Inschrijver dit niet meer dan redelijk.~~

~~**Antwoord:**~~

~~Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen.~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering~~

~~**Beantwoord op:** 23 mei 2024~~

~~**Label:** Proces~~

**Ref.nr.**

93

**Onderwerp:**

scope

**Vraag:**

Welke typen eindpunten vallen binnen het bereik van de IT-component



(mobiele eindpunten, servers, enz..?)

**Antwoord:**

Alle zakelijk gebruikte standaard eindpunten, uitgegeven en beheert door een deelnemer. Hieronder vallen mobiele telefoons, zakelijke tablets of 'handhelds', servers, multi-functionals e.d.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
94

**Onderwerp:**  
Eis T5.3 T5.4

**Vraag:**

Wat is de redenering achter dit criterium?

**Antwoord:**

Deelnemers willen geen aanvullende componenten in hun netwerk die door derden worden beheerd. Zie ook antwoord 56.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
95

**Onderwerp:**  
eis D4.23

**Vraag:**

Wat is de scope/doelgroep van deze training?

**Antwoord:**

ISO's, OSO's, OT en IT specialisten, waarbij met name de OT specialisten die 'in het veld' een incident gaan oplossen security aware dienen te zijn om de handelingen in het licht te zien van cyberdreigingen, consequenties van handelingen en de wijze waarop monitoring werkt en signaleert.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

~~**Ref.nr.**~~  
~~96~~

~~**Onderwerp:**~~  
~~planning~~

**Vraag:**

~~Due to short timescales and holiday period, we would like to request a 2nd NVI round included in the planning~~

**Antwoord:**

~~"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd. Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen."~~

**Percelen:**

~~P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering~~

**Beantwoord op:**

~~23 mei 2024~~

**Label:**

~~Proces~~

**Ref.nr.**

97

**Onderwerp:**

Appendix H, T5.1

**Vraag:**

Kunt u uitleggen wat "compatibiliteit" hier betekent?

**Antwoord:**

De geleverde dienstverlening dient te kunnen connecteren met de deelnemers, om te kunnen gaan met de gegenereerde data die noodzakelijk is voor de dienstverlening en te kunnen interacteren met de gebruikte applicaties.

**Percelen:**

P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:**

23 mei 2024

**Label:**

Inhoud

**Ref.nr.**

98

**Onderwerp:**

wireless

**Vraag:**

Are wireless devices also in scope?

**Antwoord:**

"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd. Ja, het gevraagde is correct."

**Percelen:**

P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** 99  
**Onderwerp:** Appendix H, D4.14

**Vraag:**  
What exactly is meant by "implementing usecases in the local SIEM"?

**Antwoord:**  
"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd.  
Zoals aangegeven kunnen de deelnemers beschikken over een eigen SIEM oplossing. Om dubbele datastromen te voorkomen, zal de datastroom die naar de eigen SIEM wordt gestuurd niet naar de opdrachtnemer worden gestuurd. Enkel de resultaten uit het SIEM (alerts) worden naar de opdrachtnemer gestuurd. Om die bescherming te genieten die de opdrachtnemer voor ogen heeft, zullen de use case die de opdrachtnemer in haar eigen SIEM oplossing implementeert ook in de lokale SIEM moeten worden geïmplementeerd."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.** 100  
**Onderwerp:** algemeen

**Vraag:**  
Can you describe the different DCS's? What are the typical ones used?

**Antwoord:**  
"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd.  
Er is geen defacto standaard bij de deelnemers. 2 veel gebruikte merken zijn Siemens en ABB. Overwegend wordt SCADA gebruikt en nagenoeg geen DCS."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
101

**Onderwerp:**  
algemeen

**Vraag:**

What are the remote SPAN capabilities?

**Antwoord:**

"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd.

Dit is een erg ruim gestelde vraag. De deelnemers maken gebruik van courante netwerkcomponenten van bekende leveranciers, zoals CISCO, Deze hebben de standaard meegeleverde SPAN, RSPAN mogelijkheden. Dat verschilt per waterschap. Er zijn waterschappen die RSPAN al gebruiken om een kopie van de OT dataverkeer in het KA netwerk op te slaan."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
102

**Onderwerp:**  
scope

**Vraag:**

What exactly is in scope for defining the Incident Response programs (what is the current level of IR programs?)

**Antwoord:**

"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd.

zie ook antwoord 53. Het is onduidelijk of deze vraag betrekking heeft op de ITSM programmatuur, op het proces of de mensen die de incidenten oplossen. De deelnemers beschikken over een security incident proces, hebben mensen die in dit proces acteren en incidenten oplossen. Zij beschikken ook over een incidenten registratie om het proces te ondersteunen."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
103

**Onderwerp:**  
Scope

**Vraag:**

Is endpoint monitoring on PLC level also included in OT monitoring?

**Antwoord:**

"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd.  
Zie antwoord 107."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
104

**Onderwerp:**  
Algemeen

**Vraag:**

Is there a secure remote access facility?

**Antwoord:**

"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd.  
Ja, correct. Er kan een beveiligde verbinding worden opgezet."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
105

**Onderwerp:**  
Algemeen

**Vraag:**

Is virtual infrastructure available?

**Antwoord:**

"Vooropgesteld zij dat in § 4 van de inschrijvingsleidraad is aangegeven dat alle communicatie geschiedt in de Nederlandse taal. Gegadigden worden er op gewezen dat niet in de Nederlandse taal gestelde communicatie door het

Waterschapshuis terzijde kan worden gelegd.

Ja, correct. De deelnemers beschikkend over zowel fysieke als virtuele infrastructuur"

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
106

**Onderwerp:**  
Scope

**Vraag:**

Moeten we legacy-monitoringmogelijkheden immigreren? (Valt dat binnen de scope?)

**Antwoord:**

Nee, dat is niet opgenomen in de scope.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
107

**Onderwerp:**  
OT monitoring

**Vraag:**

Wordt er rekening gehouden qua OT monitoring dat ook de PLC's op endpoint niveau meegenomen worden?

**Antwoord:**

Niet elke deelnemers zal zich hier in gelijke mate van bewust zijn, maar JA. Voor de scope van de monitoring gaan we uit van het feit dat PLC's op endpoint niveau worden gemonitord. De security monitoringdienst wordt voorzien van voldoende loginformatie voor dit doel.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
108

**Onderwerp:**  
Pagina 8, Paragraaf 2,1

**Vraag:**

Opmerking:

Alle 20 Deelnemers beschikken over een Microsoft E5; Azure Cloud, Sentinel als SIEM geactiveerd; Er zijn ook Deelnemers die gebruik maken van een ander merk lokaal SIEM

Formulering vraag:

Wie waarborgt de medewerking/samenwerking met en van de partijen die betrokken zijn bij de bestaande SIEM implementaties?

**Antwoord:**

"De Deelnemers zijn verantwoordelijk voor de overeenkomsten m.b.t. de lokale SIEM-implementaties. Zij zullen dan ook de medewerking/samenwerking organiseren.

hWh zal faciliterend ondersteunen vanuit de verantwoordelijkheden van contract- en service delivery management."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024

**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
109

**Onderwerp:**

Pagina 9, Paragraaf 2,4

**Vraag:**

Opmerking:

is Opdrachtgever en elke respectievelijke Deelnemer bevoegd de Hoofdovereenkomst en Deelnameovereenkomst met onmiddellijke ingang te beëindigen.

Formulering vraag:

De ontbindingsclausule bevat een dubbele ontkenning. Daarnaast is een overzicht van ontbindende voorwaarden gewenst, aangezien de oorzaak van overschrijding of falen niet per definitie aan inschrijver toe te rekenen hoeft te zijn.

**Antwoord:**

De ontbindenden voorwaarden vloeien voort uit hetgeen daaromtrent is bepaald in de Hoofdovereenkomst en andere contractdocumenten. Een enuntiatieve opsomming geven is onmogelijk. Dat neemt niet weg dat indien er bij een tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst eveneens sprake is van schuldeisersverzuim, dit schuldeisersverzuim in de weg kan staan aan ontbinding van de betreffende overeenkomst.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024

**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
110

**Onderwerp:**

Formulier 3 - Referentieproject kerncompetentie - Pagina 2, Paragraaf 4

**Vraag:**

Opmerking:

Er wordt verwezen naar eisen zoals beschreven in paragraaf 4.4.3

Formulering vraag:

Op pagina 2, punt 4 wordt verwezen naar eisen in paragraaf 4.4.3 van de aanbestedingsleidraad; moet dit niet 4.4.2 zijn?

**Antwoord:**

Correct.

**Percelen:**

P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:**

23 mei 2024

**Label:**

Inhoud

**Ref.nr.**  
111

**Onderwerp:**

Pagina 24, Paragraaf 6.1.4

**Vraag:**

Opmerking:

"Facturatie dient over de periode van een jaar plaats te vinden op basis van daadwerkelijk gerealiseerde consultancy-uren."

Formulering vraag:

Impliceert dit dat er jaarlijks achteraf gefactureerd dient te worden? Dat inschrijver de personele inzet dus een jaar moet voorfinancieren

**Antwoord:**

"Nee, maandelijks facturatie is toegestaan.

Jaarlijks dient aangetoond te worden dat de opgegeven verhouding van categorieën consultants (junior, medior, senior) is toegepast. Bij afwijking hiervan, dient de Opdrachtnemer dit te corrigeren."

**Percelen:**

P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:**

23 mei 2024

**Label:**

Inhoud

**Ref.nr.**  
112

**Onderwerp:**

Pagina 24, Paragraaf 6.1.4

**Vraag:**

Opmerking:



Bij de inzet van consultancy uren, dient de opgegeven verhouding tussen de inzet van junior, medior, en senior consultant te worden toegepast.

Formulering vraag:

Alle in te zetten medewerkers van de vele honderden die zich met onze dienstverlening bezig houden zijn van het 'niveau' senior. In het belang van de kwaliteit van onze dienstverlening zetten wij geen junior of medior medewerkers in voor dit type bedrijfskritische dienstverlening. Is dat geoorloofd.

**Antwoord:**

Ja, dat is geoorloofd.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
113

**Onderwerp:**  
Pagina 24, Paragraaf 6.1.4

**Vraag:**

Opmerking:

De Prijsstelling dient zowel inclusief als exclusief de van toepassing zijnde BTW te worden vermeld.

Formulering vraag:

In de bijlagen is hiervoor geen gelegenheid. Daarnaast is het een ongebruikelijke voorwaarde om beide te specificeren. Gelieve toe te lichten.

**Antwoord:**

De standaardtekst is niet van toepassing De zinsnede wordt aangepast en komt te luiden: De prijsstelling in het Prijsformulier dient exclusief de van toepassing zijnde Btw te worden vermeld. Bij deze nota van inlichtingen wordt een nieuw Prijsformulier (versie 21 mei 2024) beschikbaar gesteld waarin uitdrukkelijk is aangegeven dat de prijs exclusief Btw is.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
114

**Onderwerp:**  
Pagina 25, Paragraaf 6.1.4

**Vraag:**

Opmerking:

alle onderdelen van de prijzenbladen

Formulering vraag:

Meervoud impliceert dat er meerdere bladen zijn. Er is er slechts één onderdeel van de verzameling bijlagen. Kunt u dit verklaren.

**Antwoord:**

Deze standaardtekst is niet van toepassing: de tekst "alle onderdelen van de prijzenbladen" komt te luiden: "alle onderdelen van het prijzenblad".

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
115

**Onderwerp:**  
Algemeen

**Vraag:**

Opmerking:

Vraag over rol van CERT in MDR dienstverlening

Formulering vraag:

Kunt u de rolverdeling tussen inschrijver en CERT-WM nader toelichten.  
Waar liggen welke verantwoordelijkheden ten aanzien van incident response, threat hunting, root cause analysis, etcetera

**Antwoord:**

"De opdrachtnemer heeft de verantwoordelijkheid voor root cause analysis. Incident response is verantwoordelijkheid van de individuele deelnemer. De rol van het CERT-WM ligt op het deelnemer- overstijgende niveau, zie ook paragraaf 1.5 van de aanbestedingsleidraad. Threat Hunting valt binnen de herzieningsclausule (zie ook paragraaf 2.2)."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
116

**Onderwerp:**  
Pagina 28, Paragraaf 6.3

**Vraag:**

Opmerking:

"De toelichting dient te geschieden door de volgende twee sleutelfunctionarissen van inschrijver:  
1.

De sleutelfunctionaris die op tactisch niveau verantwoordelijk is voor service delivery richting Opdrachtgever;

2.

De sleutelfunctionaris die bij Opdrachtnemer op strategisch managementniveau verantwoordelijk is voor de services die worden geleverd aan Opdrachtgevers."

Formulering vraag:

Inschrijver is een globale, internationale organisatie waarbij deze rollen veelal in het buitenland liggen. Is het derhalve geoorloofd de toelichting deels online en in het Engels te geven?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. De toelichting dient live op locatie te worden gedaan en in de Nederlandse taal.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**

117

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 3, Paragraaf A1.8

**Vraag:**

Opmerking:

Mondelinge communicatie van de Opdrachtnemer naar de Opdrachtgever en Deelnemers vindt plaats in de Nederlandse taal (C1; zie ook <https://detaalbrigade.nl/taalniveaus/>).

Formulering vraag:

Inschrijver is een globale speler met een groot internationaal team dat 24/7 de kritische taken verricht. Communicatie is onvermijdelijk in het Engels wanneer het gaat over incidenten, mitigation en playbooks. In hoeverre aanvaardt Het Waterschapshuis deze consequentie als zij in zee gaat met een van de best beoordeelde aanbieders ter wereld.

**Antwoord:**

"De geschetste consequenties zijn in strijd met de contractvoorwaarden en zijn dus onaanvaardbaar. Zoals aangegeven in eis A1.8 van het PvE (Bijlage H) dient mondelinge communicatie van de Opdrachtnemer naar de Opdrachtgever en Deelnemers plaats te vinden in de Nederlandse taal (C1-niveau). Engelse taal is niet toegestaan.

In eis A1.9 is aangegeven dat documentatie in de Engelse of Nederlandse taal is opgesteld."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
118

**Onderwerp:**  
Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 3, Paragraaf A1.9

**Vraag:**

Opmerking:  
(Technische) documentatie is opgesteld in de Nederlandse of Engelse taal (C1; zie ook <https://detaalbrigade.nl/taalniveaus/>). Documentatie wordt continu up-to-date gehouden en de laatste versie wordt actief gedeeld met hWh en Deelnemers.

**Formulering vraag:**

Inschrijver is een globale speler met een groot internationaal team dat 24/7 de kritische taken verricht. Communicatie is onvermijdelijk in het Engels wanneer het gaat over incidenten, mitigation en playbooks. In hoeverre aanvaardt Het Waterschapshuis deze consequentie als zij in zee gaat met een van de best beoordeelde aanbieders ter wereld.

**Antwoord:**

Zie antwoord op vraag 117.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
119

**Onderwerp:**  
Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 3, Paragraaf A1.10

**Vraag:**

Opmerking:  
"Voor het definiëren van dienstverlening, de benodigde security functies en gebruik van best practices hanteert deze uitvraag het NIST-CSF 2.0 model:  
- De gevraagde dienstverlening 'Monitoring & Alarmering' wordt gedefinieerd conform de definitie van 'Detect en Respond'  
- Opdrachtnemer kan de dienstverlening formuleren en aanbieden conform het NIST-CSF model"

**Formulering vraag:**

Valt in deze definitie ook RS.MI (Incident Mitigation) onder de dienstverlening?

**Antwoord:**

Ja, RS.MI valt onder de dienstverlening. Dit is echter geen zwart/wit

redenatie. Immers de deelnemers zijn verantwoordelijk voor het oplossen van een incident (Herstellen). De incidentbestrijding zien we als onderdeel van de dienstverlening, waarbij een deelnemer de feitelijke bestrijdingsmaatregelen invoert / uitvoert.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**

120

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 3, Paragraaf A1.11

**Vraag:**

Opmerking:

"Opdrachtnemer levert één (1) vast aanspreekpunt voor de contractmanager van Het Waterschapshuis voor de looptijd van de Hoofdovereenkomst."

Formulering vraag:

Betreft dit een contactpersoon wiens rol uitsluitend op contractmanagement ziet? Inschrijver heeft namelijk voor andere competenties andere en meerdere medewerkers nodig in de onderlinge samenwerking.

**Antwoord:**

Opdrachtgever wenst 1 aanspreekpunt die de verantwoordelijkheid heeft voor de dienstverlening. Het kan dat bij de opdrachtnemer verschillende rollen / mensen zijn die samen de dienstverlening leveren, er zal echter 1 rol zijn die de overall verantwoordelijkheid draagt voor dit specifieke contract. Dat aanspreekpunt willen we koppelen aan onze contractmanager.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**

121

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 4, Paragraaf A1.15

**Vraag:**

Opmerking:

"Opdrachtnemer stelt na gunning een plan van aanpak op voor implementatie van de dienstverlening, dat rekening houdt met:

- Verschillen tussen individuele Deelnemers
- Bestaande contracten bij Deelnemers voor monitoring en alarmeringsdiensten
- een aansluitperiode van 4 jaar vanaf datum gunning waarin Deelnemers gefaseerd kunnen aansluiten"

Formulering vraag:

Hoe worden de risico's van bestaande contracten afgedekt? Dit zijn systemen met eigenaren en leveranciers van wie volledige en directe medewerking is vereist om aan de aan inschrijver gestelde eisen te kunnen voldoen.

**Antwoord:**

Zie antwoord op vraag 108.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
122

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 5, Paragraaf J2.3

**Vraag:**

Opmerking:

"Opdrachtnemer verplicht tot vergoeding van de schade die door de annulering ontstaat. Onder schade wordt in dit verband mede verstaan het verschil tussen de met Opdrachtnemer overeengekomen prijs en de eventueel hogere prijs, verbonden aan het doen uitvoeren van de Diensten door een derde, zulks te berekenen over de nog resterende looptijd van de Hoofdovereenkomst."

Formulering vraag:

Deze voorwaarde is voor inschrijver onacceptabel zonder vooraf duidelijke criteria voor acceptatie en demarcatie. Graag nadere definitie en criteria verstrekken.

**Antwoord:**

Eis J2.3 verwoordt de schadevergoeding die de wederpartij van een ontbonden overeenkomst op vordering van de ontbindende partij van deze kan vorderen in geval van ontbinding wegens een tekortschieten in de nakoming van de verplichtingen voortvloeiend uit de overeenkomst (artikel 6:265 BW). De uitgangspunten over de vaststelling van de schade worden alsdan bepaald aan de hand van het vigerende burgerlijk recht.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
123

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 5, Paragraaf C3.2

**Vraag:**

Opmerking:

"Verlagingen van wettelijke heffingen zoals het btw-percentages dient Opdrachtnemer te allen tijde te melden en de tarieven dienen in een dergelijk geval verplicht te worden herzien."

Formulering vraag:

In welk opzicht en met welke motivatie dient inschrijver wijzigingen in wettelijke heffingen pro-actief te melden? Dit zijn ontwikkelingen buiten de invloedssfeer van inschrijver waar deelnemer en opdrachtgever een eigen verantwoordelijkheid in hebben.

**Antwoord:**

De vraag is onbegrijpelijk, dat de ontwikkeling van wettelijke heffingen zoals Btw buiten de invloedssfeer van opdrachtnemer valt is juist, maar het is opdrachtnemer die wettelijke heffingen zoals Btw bij Opdrachtgever of Deelnemer in rekening brengt en het is aldus ook aan opdrachtnemer om wijzigingen van wettelijke heffingen die worden doorbelast aan Opdrachtgever of Deelnemer proactief te melden.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Juridisch

**Ref.nr.**  
124

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 5, Paragraaf D4.4

**Vraag:**

Opmerking:

Het SOC team is werkzaam en werkt binnen de EER.

Formulering vraag:

Inschrijver is een globale aanbieder en werkt met een follow the sun model voor de bemensing van de kritische 24/7 diensten. Het is voor inschrijver ondoenlijk om aan deze voorwaarde te voldoen. Gelieve deze voorwaarde te schrappen.

**Antwoord:**

Het gevraagde is niet akkoord en wordt niet overgenomen.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**

**Onderwerp:**

125

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 6, Paragraaf D4.10

**Vraag:**

Opmerking:

"De Opdrachtnemer levert SOC-dienstverlening. Het collecteren en opslaan van de vereiste logdata is verantwoordelijkheid van de Deelnemers. Opslag van de logdata vindt plaats binnen de netwerkgrenzen van iedere individuele Deelnemer, tenzij een individuele Deelnemer anders overeenkomt met de Opdrachtnemer"

Formulering vraag:

Inschrijver baseert de dienstverlening op een eigen allesomvattend datalake en kan niet adequaat correlleren wanneer deelnemers data binnen het eigen domein wensen te houden. Gelieve deze voorwaarde zo te formuleren dat telemetrie die de dienstverlening vereist in het datalake van inschrijver kan worden opgenomen.

**Antwoord:**

Het gevraagde wordt niet overgenomen.

**Percelen:**

P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:**

23 mei 2024

**Label:**

Inhoud

**Ref.nr.**

126

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 6, Paragraaf D4.14

**Vraag:**

Opmerking:

"Indien een Deelnemer over een lokale SIEM-oplossing beschikt, worden de use cases ook in dit lokale SIEM geïmplementeerd. Operationalisatie van deze uitrol vindt plaats in overleg met de betreffende Deelnemer."

Formulering vraag:

Dit houdt in dat intellectueel eigendom van inschrijver beschikbaar wordt gesteld aan derden. Gelieve deze voorwaarde anders te formuleren of weg te nemen.

**Antwoord:**

Zie ook antwoord op vraag 99. Er kan een contractuele afspraak worden gemaakt over bescherming van IP. Deze eis wordt niet anders geformuleerd.

**Percelen:**

P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:**

23 mei 2024

**Label:**

Inhoud



**Ref.nr.**  
127

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 6, Paragraaf D4.16

**Vraag:**

Opmerking:

Opdrachtnemer heeft partnerships met diverse partijen om markt specifieke dreigingsinformatie te ontvangen, in ieder geval met het NCSC, Team Hightech Crime en OKTT

Formulering vraag:

Kwalificeert inschrijver eveneens als ze zelf een bron van deze dreigingsinformatie is en op wereldschaal participeert in o.a. de bronnen die door genoemde instanties worden geraadpleegd?

**Antwoord:**

Van Opdrachtnemer wordt verwacht dat hij actief deelneemt in een "cyber eco-systeem" waarbij generieke en specifieke dreigingsinformatie gedeeld wordt. Zolang Opdrachtnemer participeert in een dergelijk systeem, is het feit dat hij zelf broninformatie deelt geen belemmering.

**Percelen:**

P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:**

23 mei 2024

**Label:**

Inhoud

**Ref.nr.**  
128

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 7, Paragraaf D4.20

**Vraag:**

Opmerking:

"Opdrachtnemer draagt zorg voor een tijdige prioritering van- en respons op-security incidenten door melding aan de betreffende Deelnemer en het CERT-WM. Hierbij voldoet Opdrachtnemer aan de volgende richtlijn:"

Formulering vraag:

Time to respond en de vereiste melding te maken bij deelnemer en CERT-WM: Houdt dit in dat deelnemer resp. CERT de remediation voor haar rekening neemt? Hoe liggen de verantwoordelijkheden over en weer en wat is de beschikbaarheid en bereikbaarheid van deelnemers en CERT. Dienstverlening van inschrijver is namelijk op aanzienlijk meer dan alleen een automatisch bericht gebaseerd.

**Antwoord:**

De individuele deelnemers neemt de remediation voor haar rekening. Het CERT-WM ondersteunt daarin. Zie ook paragraaf 1.5 van de aanbestedingsleidraad. Zowel het CERT-WM als de deelnemers zijn 7\*24

uur bereikbaar. Details hieromtrent worden in een DAP vastgelegd.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
129

**Onderwerp:**  
Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 8, Paragraaf D4.24

**Vraag:**

Opmerking:

Op eerste aangeven van een Deelnemer stelt Opdrachtnemer, binnen 3 maanden, een Exit-plan op voor de Deelnemer. Het verzoek kan ook worden ingediend door Opdrachtgever voor een of meerdere Deelnemers. Het Exit-plan dient goedkeuring aan de verzoeker te worden voorgelegd.

Formulering vraag:

Verklaar dit exit plan svp nader. Houdt dit in dat deelnemers massaal kunnen besluiten uit de door inschrijver geleverde dienstverlening en overeenkomst te stappen?

**Antwoord:**

Het is à priori niet de intentie dat Deelnemers de overeenkomst opzeggen of ontbinden. Indien aan één of meerdere ontbindende voorwaarden wordt voldaan (zie art. 10 van Bijlage D en art. 5 van Bijlage J), kan een Deelnemer de Deelnameovereenkomst opzeggen. Indien dit het geval is, zal een Deelnemer de Opdrachtnemer verzoeken een exitplan op te stellen. Dit exitplan is gericht op het stopzetten van de dienstverlening, overdracht van data en verantwoordelijkheid voor security monitoring.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
130

**Onderwerp:**  
Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 8, Paragraaf T5.1

**Vraag:**

Opmerking:

"De IT-infrastructuur van de Waterschappen is sterk Microsoft georiënteerd. Alle diensten die ingezet worden voor de dienstverlening Monitoring en Alarmering moet derhalve compatibel zijn met Microsoft producten en diensten."

Formulering vraag:

Kan opdrachtgever, resp. iedere deelnemer garanderen dat alle Microsoft systemen actueel en up to date zijn? Niet end of life of end of support. En dat dit gedurende de samenwerking zo blijft

**Antwoord:**

Nee, dat kunnen we niet garanderen. Niet in alle gevallen kan met de laatste versie van software of besturingssysteem worden gewerkt. In voorkomende gevallen dienen de mogelijkheden of onmogelijkheden duidelijk te worden gemaakt en kan een afspraak gemaakt worden over het LCM of een geregistreerde uitzondering.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**

131

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 8, Paragraaf T5.2

**Vraag:**

Opmerking:

"Binnen de IT-infrastructuur van de Waterschappen wordt ook gebruik gemaakt van Linux systemen. Alle diensten die ingezet worden voor de dienstverlening Monitoring en Alarmering moet derhalve compatibel zijn met Linux producten en diensten"

Formulering vraag:

Kan opdrachtgever, resp. iedere deelnemer garanderen dat alle Linux systemen actueel en up to date zijn? Niet end of life of end of support. En dat dit gedurende de samenwerking zo blijft

**Antwoord:**

Nee, dat kunnen we niet garanderen. Niet in alle gevallen kan met de laatste versie van software of besturingssysteem worden gewerkt. In voorkomende gevallen dienen de mogelijkheden of onmogelijkheden duidelijk te worden gemaakt en kan een afspraak gemaakt worden over het LCM of een geregistreerde uitzondering.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**

132

**Onderwerp:**

Bijlage H - Programma van Eisen - Pagina 8, Paragraaf T5.9

**Vraag:**

**Opmerking:**

Het gebruik van de dienstverlening mag nagenoeg geen nadelige invloed hebben op de prestaties van de te monitoren omgeving.

**Formulering vraag:**

Nagenoeg geen is subjectief. Kunt u dit objectiveren.

**Antwoord:**

Er mag geen waarneembare of meetbare nadelige invloed zijn van de dienstverlening op de te monitoren omgeving. Daar zijn geen getallen aan te koppelen op dit moment. Indien zich een situatie voordoet waarbij een deelnemer deze claim neerlegt, zullen we op dat moment metingen gaan verrichten om de invloed duidelijk te maken.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024

**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
133

**Onderwerp:**

Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering.pdf - Pagina 14 - Paragraaf 4.4.2 - Technische bekwaamheid 2

**Vraag:**

U geeft aan dat alle SOC-analisten gescreend moeten worden door een POB. Een deel van SOC diensten worden geleverd vanuit een andere europees land waarin wet- en regelgeving dergelijk screening niet toestaan zonder gedegen onderbouwing van de toepassing hiervan. Kan AD ermee akkoord gaan dat als een dergelijke screening in strijd is met lokale wetgeving er in gezamenlijk overleg tot een alternatief gekomen kan worden?

**Antwoord:**

"Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Screening is verplicht voor deze aanbesteding om de integriteit van de SOC-medewerkers aan te tonen. Opdrachtgever is van mening dat gezien het feit dat de Waterschappen vitaal verklaard zijn en onderdeel uitmaken van de kritieke nationale infrastructuur er een aantoonbaar, gerechtvaardigd belang bestaat om te screenen. Zoals in het antwoord op vraag 22 is aangegeven, is AIVD-B screening als alternatief toegestaan."

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering

**Beantwoord op:** 23 mei 2024

**Label:** Inhoud

~~**Ref.nr.**  
134~~

~~**Onderwerp:**~~~~Aanbestedingsleidraad SOC dienstverlening monitoring en alarmering.pdf -~~

~~Technische bekwaamheid~~

~~**Vraag:**~~

~~U geeft in de leidraad op pagina 7 aan dat de eisen in het PvE uitvoeringseisen betreffen, echter vraagt u wel in deze fase al aantoonbaar te maken dat Inschrijver certificeringen kan overleggen van haar medewerkers. Inschrijver heeft een opleidingsplan klaar liggen en verwacht in de loop van dit jaar de eerste certificaten te kunnen overleggen. Kan AD ermee akkoord gaan dat Inschrijver de kennis van haar SOC analisten op een andere manier onderbouwd?~~

~~**Antwoord:**~~

~~De certificering van SOC analisten betreft een geschiktheidseis. Van de Opdrachtnemer wordt verwacht dat de SOC analisten van de Opdrachtnemer aantoonbaar zijn gecertificeerd via een marktconforme certificering,~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud~~

**Ref.nr.**  
135

**Onderwerp:**  
Bijlage H - Programma van Eisen.pdf - algemeen

**Vraag:**

"Het programma van eisen is een set met uitvoeringseisen, met andere woorden, daaraan hoeven we pas te voldoen tijdens de uitvoering (op p. 7 van de leidraad: De eisen die aan de uitvoering van de opdracht worden gesteld, zijn nader uitgewerkt in Bijlage H, Programma van Eisen (met bijlagen).)

We kunnen we de volgende generieke vraag over stellen:

U geeft aan dat de eisen in het PvE uitvoeringseisen zijn, binnen welke termijn na de start van de overeenkomst dient inschrijver te voldoen aan deze eisen?"

**Antwoord:**

De vraag is onbegrijpelijk. Gedurende de uitvoering van de overeenkomst dient u te voldoen aan alle eisen die voortvloeien uit de overeenkomst. De overeenkomst vangt aan na ondertekening ervan.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

**Ref.nr.**  
136

**Onderwerp:**  
Bijlage H - Programma van Eisen.pdf - Pagina 5 - D.4.2

**Vraag:**

AD (hWh) eist van gegadigde 24/7 “eyes on the screen”. Wat stelt AD daartegenover? Heeft AD zelf ook een 24/7 waakdienst met IT-experts standby? Indien het antwoord nee is, dan is de meerwaarde van een kostbare dienst die 24/7 met “eyes on the screen” beschikbaar is, gering. Is in het licht van deze situatie AD bereid om deze eis aan te passen in een opstelling die gelijk is aan haar eigen supportvenster?

**Antwoord:**

Nee, het gevraagde wordt niet overgenomen. Opdrachtnemer dient invulling te geven aan de gevraagde dienstverlening. Daarvoor is niet per se vereist dat de opstelling aan opdrachtnemerszijde gelijk is aan die aan deelnemerszijde.

**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Inhoud

~~**Ref.nr.** **Onderwerp:**  
137 Beoordelingsteam~~

~~**Vraag:**~~

~~Mogelijk is een lid van de beoordelingscommissie verhinderd tijdens één van de interviews.~~

~~**Antwoord:**~~

~~Interviews worden met minimaal 6 (zes) beoordelaars gehouden, onder leiding van een procesbegeleider. Indien er minder dan 7 beoordelaars aanwezig kunnen zijn, wordt het interview integraal op video opgenomen zodat het op een later tijdstip beoordeeld kan worden.~~

~~**Percelen:** P1 SOC dienstverlening Monitoring en Alarmering  
**Beantwoord op:** 23 mei 2024  
**Label:** Proces~~